

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Umění pro 1. stupeň ZŠ

2025

integrováný
modelový
ŠVP

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Doporučení k práci s integrovaným modelovým školním vzdělávacím programem Umění

Integrovaný modelový školní vzdělávací program (ŠVP) pro předmět Umění je strukturován do interaktivních karet, které umožňují přehlednou navigaci a přechod mezi jednotlivými částmi dokumentu pomocí aktivních polí. Texty dokumentu jsou strukturovány do tří částí:

1. **Základní kurikulární obsah** školního vzdělávacího programu předmětu Umění (např. charakteristika předmětu, jeho obsah, způsoby hodnocení, tematické okruhy a školní očekávané výsledky učení, učivo a strategie jednotlivých etap) – **v polích interaktivních karet tmavě modrým písmem.**
2. **Texty metodické podpory** (činnosti charakteristické pro jednotlivé tematické okruhy, vazby na klíčové kompetence a základní gramotnosti, provazby na jiné předměty, charakteristiky žáka vzhledem k oblasti a tematickým okruhům) – **v polích interaktivních karet červeným písmem.**
3. **Zdrojové texty** (texty z RVP ZV, které byly východiskem pro tvorbu integrovaného předmětu Umění) – **v polích interaktivních karet modrým písmem.**

Struktura interaktivních karet

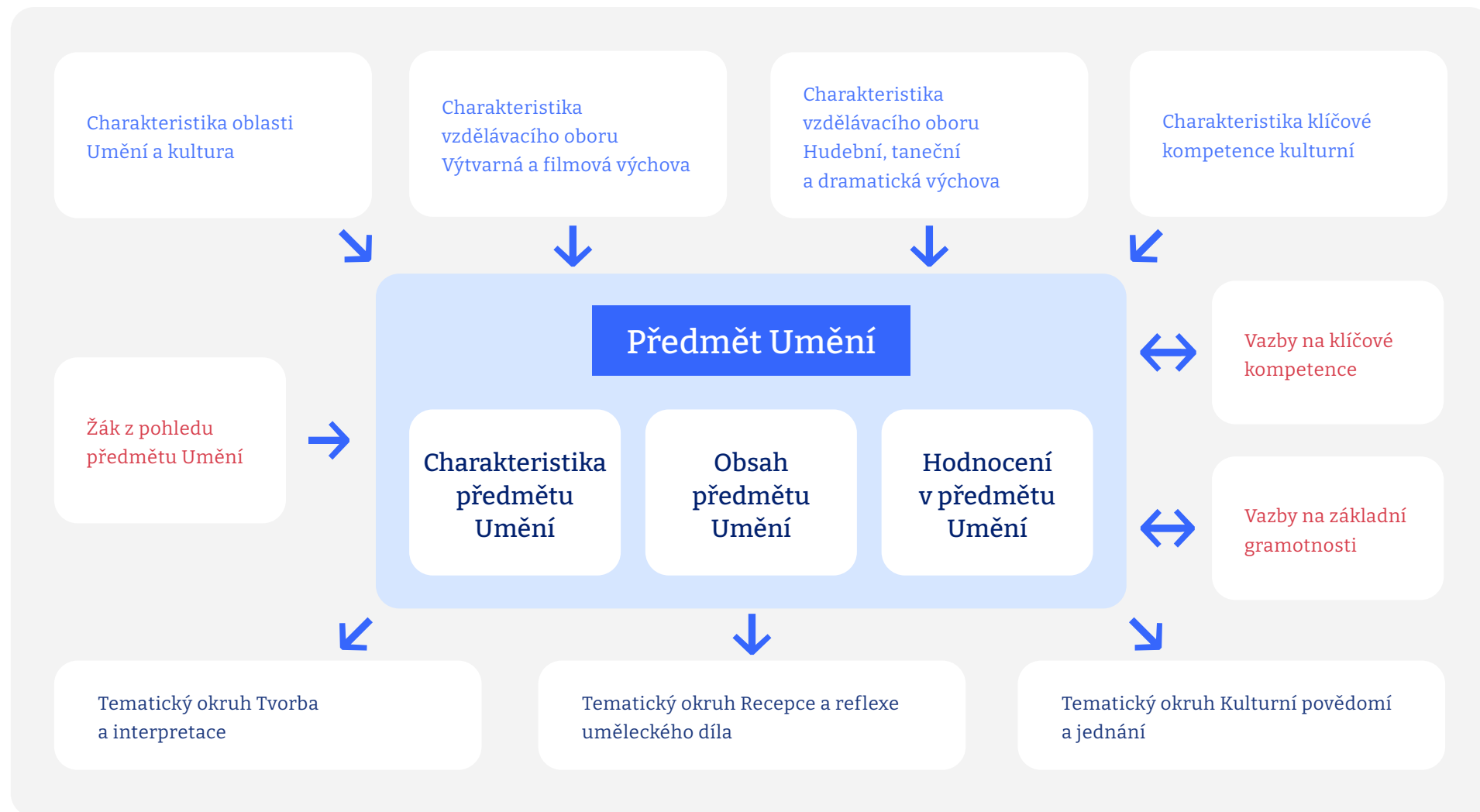
Program je členěn do dvou úrovní interaktivních karet

- **První úroveň – Karta předmětu Umění**
 - Poskytuje základní informace o koncepci předmětu Umění.
 - Uvádí vazby na klíčové kompetence a základní gramotnosti.
 - Umožňuje přechod na konkrétní tematické okruhy.
- **Druhá úroveň – Karty tematických okruhů**
 - **Tematický okruh Tvorba a interpretace**
 - **Tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla**
 - **Tematický okruh Kulturní povědomí a jednání**
 - Každá karta tematického okruhu obsahuje odkazy na **konkrétní etapy** výuky (1. etapa - 1. a 2. ročník, 2. etapa - 3. a 4. ročník, 3. etapa - 5. ročník), které obsahují **školní očekávané výsledky učení, charakteristiku vývoje žáka vzhledem k tematickému okruhu a etapě, učivo, příklady strategií učitele vedoucích k naplňování základních gramotností a klíčových kompetencí.**

Úvodní karta předmětu Umění - 1. stupeň

— Tato karta informuje čtenáře o základních východiscích koncepcie integrovaného předmětu Umění a vazbách na klíčové kompetence a základní gramotnosti.

— Na této kartě ve spodní části se čtenář dostane do úrovní jednotlivých tematických okruhů.

Předmět Umění pro 1. stupeň

Charakteristika předmětu Umění pro 1. stupeň

Předmět Umění je zaměřen na rozvoj žáků prostřednictvím zážitkových, tvůrčích, interpretačních a reflektivních činností v oblasti umění. Kombinuje a propojuje Výtvarnou a filmovou výchovu a Hudební, taneční a dramatickou výchovu do komplexního integrovaného celku. Klíčovou roli hrají praktické zkušenosti žáků, propojení uměleckých disciplín na základě činností žáků, přímý kontakt s uměleckými díly a kulturním děním zejména v místě, kde žijí.

Hlavním cílem předmětu Umění je podpořit kreativitu, sebevyjádření, estetické vnímání a rozvoj kulturního povědomí. Důraz je kladen na osobní růst žáků, jejich schopnost pracovat individuálně i ve skupině a na porozumění umění jako prostředku pro vyjádření myšlenek, emocí a hodnot. Výuka respektuje vývojové potřeby žáků a nabízí postupný přechod od hravých a spontánních činností k aplikaci získaných dovedností, vědomé tvorbě a interpretaci a jejich reflexi.

Výuka je pojata tak, aby žáci měli možnost objevovat a zkoušet různé formy, podoby a postupy uměleckého vyjadřování. Základem výuky je aktivní zapojení žáků do her, cvičení, reprodukčních, interpretačních a tvůrčích činností využívajících postupů a prostředků různých druhů umění. Žáci jsou také vedeni k tomu, aby umění a kulturu přijímali a reflektovali prostřednictvím přímého kontaktu s nimi, na základě vlastního prožitku.

1. stupeň základní školy je rozdělen na tři etapy, které vycházejí z charakteristiky vývoje žáka vzhledem k předmětu Umění:

- 1. etapa - 1. a 2. ročník
- 2. etapa - 3. a 4. ročník
- 3. etapa - 5. ročník

Toto pojetí je postaveno na gradaci od hravého, spontánního učení k vědomému užívání postupů a prostředků jednotlivých druhů umění ve vlastní tvorbě a interpretaci, k hlubší reflexi s oporou o znalosti získané prostřednictvím činností a kontaktu s uměleckými díly a aplikaci získaných dovedností a znalostí v projektech. Umožňuje propojení uměleckých aktivit s rozvojem osobnosti, kreativity, komunikačních a sociálních dovedností a kritického myšlení.

Žáci se seznamují s kulturním a uměleckým životem v místě, kde žijí, lokalitě, regionu, učí se vnímat význam kultury ve svém životě, porozumět diverzitě kulturních a uměleckých projevů a oceňovat ji. Umožňuje propojení uměleckých aktivit s rozvojem osobnosti, kreativity, komunikačních a sociálních dovedností a kritického myšlení.

Základní principy a východiska integrace

- *Činnosti jako ústřední princip propojování obsahu:* Jako ústřední princip integrace jsou pro jednotlivé tematické okruhy definovány společné klíčové činnosti. Ty jsou východiskem pro stanovení očekávaných výsledků učení i učiva v jednotlivých etapách s respektem k oborovým specifikům a potřebám.
- *Úzká provázanost s klíčovou kompetencí kulturní:* Stanovené výsledky učení pomáhají dosahování všech klíčových kompetencí, dominantní je zejména vazba na Klíčovou kompetenci kulturní, na jejímž dosažení se předmět Umění podílí dominantně. Naopak tato klíčová kompetence výrazně napomáhá konstrukci integrovaného předmětu Umění.
- *Komplexní rozvoj osobnosti žáka:* Umělecké a kulturní vzdělávání přispívá k rozvoji osobnosti žáka tím, že podporuje jeho schopnost vyjádřit se, rozvíjí cit pro estetiku a respekt k rozmanitosti uměleckých projevů. Tento integrovaný přístup umožňuje propojit různé formy umění – výtvarné, hudební, taneční, filmové a dramatické – do souvislého a smysluplného celku, kde každá disciplína přispívá k rozvoji specifických schopností, ale zároveň se vzájemně doplňují a podporují.

- *Propojení umění s osobními a sociálními kompetencemi:* Učební aktivity by měly směřovat k tomu, aby žáci nejen chápali techniky jednotlivých uměleckých oborů, ale zároveň byli schopni rozvíjet osobnostní a sociální kompetence. Skrze společné projekty a sdílení uměleckých zážitků získávají žáci příležitost k týmové práci, sebepoznání a rozvoji komunikace. Tímto způsobem jsou podporováni k tomu, aby dokázali ocenit různorodost kulturních a uměleckých projevů a obohatili svůj vlastní pohled na svět.
- *Postupná gradace s ohledem na vývojová specifika žáků:* Přístup, kdy se obsah i metody přizpůsobují vývojovým potřebám žáků, umožňuje plynulý přechod od jednoduchých forem umění k jejich složitějším podobám. Na prvním stupni ZŠ (1.–5. třída) je vhodné zaměřit se na rozvoj základních tvůrčích a interpretačních dovedností a vnímání, které vycházejí z každodenních zkušeností žáků, a využívat především v nižších ročnících hru jako přirozenou tvůrčí činnost. Výuka graduje směrem k aplikaci dovedností a znalostí v projektech v 5. ročníku.
- *Podpora reflexe a estetického vnímání:* Kurikulum poskytuje prostor pro kritické myšlení a schopnost interpretace uměleckých a kulturních děl. Žáci jsou vedeni k tomu, aby dokázali nejen vytvářet, ale také reflektovat různá umělecká díla a jejich význam pro společnost i pro jejich osobní život.
- *Integrované projekty jako metoda propojení uměleckých oborů:* Tvorba a prezentace integrovaných projektů napříč různými uměleckými disciplínami podporuje u žáků komplexní vnímání tvůrčího a interpretačního procesu a uměleckého díla. Integrované projekty poskytují příležitost k propojení jednotlivých druhů umění, osobitému vyjádření, rozvoji kreativity, experimentování a k propojování tradičních uměleckých disciplín s moderními technologiemi.

Cíle předmětu

- *Rozvoj tvůrčích a interpretačních dovedností, kreativity a estetického vnímání:* Žáci experimentují s různými postupy vyjadřování prostředky jednotlivých umění, s jejich propojováním, integrací v komplexních činnostech a projektech, objevují vlastní způsob vyjádření a prohlubují své estetické cítění.
- *Podpora reflexe:* Prostřednictvím různých nástrojů reflexe se žáci učí vnímat a chápat cesty vedoucí k vlastnímu vyjádření pomocí prostředků různých umění, s hlubším porozuměním a zaujetím vnímat umělecká díla, sdílet své dojmy a porozumět významu umění v jejich životě i společnosti.
- *Rozvoj kulturního povědomí:* Žáci se seznamují s různými projevy umění a kultury, navštěvují kulturní akce a zapojují se do kulturního života školy i okolí.
- *Propojení disciplín a společná práce:* Žáci zažívají vzájemné propojení uměleckých disciplín, učí se spolupracovat na integrovaných projektech a sdílet zodpovědnost za výsledek.
- *Osobní růst a sebereflexe:* Výuka rozvíjí osobnost žáků v její komplexnosti, podporuje sociální dovednosti, schopnost pracovat v týmu, přijímat a dávat zpětnou vazbu a reflektovat vlastní tvorbu i práci ostatních.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Obsah předmětu Umění pro 1. stupeň

Obsah předmětu Umění je členěn do tří hlavních tematických okruhů, které se však mnohdy vzájemně prolínají, integrují a podporují, zejména v činnostech komplexní povahy (např. tvůrčí činnost může být prostředkem reflexe uměleckého díla apod.):

Tematický okruh Tvorba a interpretace

- Žáci se učí prostřednictvím hry a praktických činností základům jednotlivých uměleckých oborů.
- Aplikují získané dovednosti při individuální i skupinové tvorbě a interpretaci.
- Pod vedením učitele objevují možnosti propojení různých disciplín v integrovaných projektech, komplexních činnostech.
- Reflektují tvůrčí a interpretační činnosti, sdílejí své dojmy a názory.
- Rozvíjejí schopnost hodnotit vlastní práci i práci ostatních, učí se formulovat konstruktivní zpětnou vazbu.

Tematický okruh Recepce a reflexe uměleckých děl

- Žáci se učí pozorně vnímat umělecká díla, popsat jejich základní prvky a sdílet své dojmy s ostatními.
- Diskutují o různých způsobech uměleckého vyjádření, hledají jejich význam a zamýšlejí se nad tím, jak na ně působí.
- Srovnávají umělecká díla z různých kultur nebo období a objevují jejich odlišnosti i společné prvky.
- Rozvíjejí schopnost klást otázky k uměleckým dílům a formulovat jednoduché názory či hodnocení.

Tematický okruh Kulturní povědomí a jednání

- Žáci se seznamují s místními tradicemi, kulturními aktivitami a institucemi (např. galerie, divadla, hudební soubory), místním kulturním dědictvím, památkami, významnými místy apod.
- Aktivně se zapojují do kulturního dění ve škole i okolí.
- Objevují umělecké a kulturní rozmanitosti jako zdroje inspirace.

Hlavní výukové metody a formy práce

- Hra a spontánní činnosti: Základem je učení prostřednictvím hry, zejména u mladších žáků.
- Praktická tvorba a interpretace: Žáci pracují s prostředky a postupy různých druhů umění, učí se vnímat jejich specifčnost i jejich provázanost, rozvíjejí své dovednosti vyjadřovat těmito prostředky vjemy, myšlenky, emoce, představy, realizovat vlastní individuální i skupinové záměry.
- Integrované projekty: Tematické a integrované projekty propojují různé disciplíny do jednoho celku (např. dramatizace příběhu s hudebními a výtvarnými prvky).
- Návštěvy kulturních akcí a přímý a následně reflektovaný kontakt s uměním.
- Reflexe a sdílení: Různé formy a podoby reflexe, zpětná vazba a prezentace vlastních i skupinových výsledků tvůrčích a interpretačních činností.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Hodnocení v předmětu Umění pro 1. stupeň

1. Formativní hodnocení

- Zaměření na proces: Hodnocení není zaměřeno pouze na výsledek (hotové dílo nebo výkon), ale především na průběh tvorby a zapojení žáka během celého procesu.
- Průběžná zpětná vazba: Žák dostává pravidelnou zpětnou vazbu zaměřenou na jeho pokrok, silné stránky a oblasti k rozvoji.
- Podpora učení: Hodnocení má vést k motivaci a dalšímu rozvoji žáka, nikoli ke srovnávání s ostatními.

2. Kriteriaální hodnocení

- Předem známá kritéria: Učitel stanoví jasná, srozumitelná a žákům dostupná kritéria hodnocení, která reflektují konkrétní cíle aktivity (např. tvořivost, zapojení, rytmus, práce s barvou apod.).
- Různorodost kritérií: Kritéria respektují různé oblasti hodnocení – nejen kvalitu tvůrčího nebo interpretačního výstupu, ale také úsilí, zapojení a kreativitu.

3. Autentické hodnocení

- Reálné úkoly a situace: Hodnocení vychází z činností, které mají pro žáka smysl a reflektují skutečné výzvy (např. prezentace výtvarného díla, účast na skupinovém vystoupení, příprava a předvedení jevištní situace).
- Práce s portfoliem: Žák si tvoří portfolio svých prací (např. kresby, hudební nahrávky, videozáznamy vystoupení), které slouží jako podklad pro dlouhodobé hodnocení a sledování pokroku.

4. Autonomní hodnocení

- Sebehodnocení: Žáci jsou vedeni k tomu, aby hodnotili svou vlastní práci, zamýšleli se nad tím, co se jim podařilo, co by mohli zlepšit, a plánovali své další kroky.
- Spoluúčast na hodnocení: Učitel a žák spolu diskutují o hodnocení výsledků i procesu – žák tak získává pocit spoluzodpovědnosti za svůj rozvoj.

5. Individuální vztahová norma

- Srovnání se sebou samým: Hodnocení zohledňuje individuální pokrok žáka, jeho úroveň dovedností a možnosti. Nesrovnává žáky mezi sebou, ale zaměřuje se na to, jak se žák sám posunul v průběhu času.
- Důraz na potenciál: Hodnocení podporuje silné stránky každého žáka, přičemž respektuje jeho individuální tempo a potřeby.

6. Akcent na proces a aktivitu žáka

- Důraz na aktivní zapojení: Učitel hodnotí nejen výsledek práce, ale i zapojení žáka, jeho aktivitu, iniciativu a ochotu spolupracovat.
- Podpora kreativity a experimentování: Hodnocení povzbuzuje žáka k tomu, aby hledal vlastní cestu, zkoušel nové přístupy a nebál se chyb – chyby jsou vnímány jako přirozená součást procesu učení.
- Participace: Hodnocení zahrnuje i skupinové aktivity, přičemž učitel hodnotí nejen individuální přínos, ale také schopnost spolupráce a respektování ostatních.

7. Význam zapojení žáka do hodnocení

- Reflexe: Žáci se učí reflexi své práce i práce svých spolužáků (např. formou diskuzí, reflexivních karet nebo rozhovorů).
- Vlastní cíle: Žáci dostávají příležitosti stanovovat si vlastní cíle a hodnotí, jak se jim je daří plnit.
- Zodpovědnost: Zapojením do procesu hodnocení si žáci rozvíjejí schopnost přijímat odpovědnost za svůj vlastní rozvoj.

Cíle hodnocení v předmětu Umění

- Podpora individuálního rozvoje každého žáka.
- Posílení tvořivosti, estetického cítění a schopnosti spolupráce.
- Vytvoření prostředí, kde se žáci cítí bezpečně a jsou motivováni zkoušet nové věci.
- Pomoc žákům najít vztah k umění a rozvíjet jejich osobnost prostřednictvím tvůrčích a interpretačních činností, reflexe, prostřednictvím reflektovaného kontaktu s uměleckými díly a kulturou a uměním v místě, kde žijí.

Na vysvědčení je v 1.-4. ročníku předmět Umění hodnocen slovně, v 5. ročníku je slovní hodnocení doplněno známkou.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Tematický okruh Tvorba a interpretace, Umění pro 1. stupeň ZŠ

integrovaný
modelový
ŠVP

2025

Úvodní karta tematického okruhu Tvorba a interpretace 1. stupeň

- Tato karta informuje čtenáře o základních východiscích pro pojetí tematického okruhu a je rozcestníkem pro jednotlivé etapy.
- Na této kartě ve středových polích se čtenář dostane k školním výsledkům učení, charakteristice žáka, učivu a příkladům strategií naplňování klíčových kompetencí a základních gramotností.

Tematický okruh Tvorba a interpretace – 1. etapa – 1. a 2. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 1. etapa – 1. a 2. ročník

- Zapojuje se do individuálních, párových i skupinových herních aktivit a cvičení, v nichž získává základní dovednosti a návyky uplatnitelné v reprodukčních, interpretačních a tvůrčích činnostech.
- Vyjadřuje své vjemy, emoce, myšlenky a představy prostřednictvím jednoduchých výtvarných, audiovizuálních, hudebních, pohybových nebo divadelních prostředků. Využívá k tomu své spontaneity a přirozenosti i získaných základních dovedností.
- Spolupracuje na skupinové tvorbě, přispívá vlastními nápady, vnímá ostatní, naslouchá jim a přijímá jejich nápady.
- Prezentuje výsledky své tvorby i skupinové práce před ostatními nebo se zapojuje do činností, při nichž se prezentace tvoří.
- Interpretuje jednoduché písně, říkanky nebo krátké příběhy se snahou o zvládnutí kvalit interpretace (rytmus, intonace, výraz, stavba celku, dynamika, gradace apod.).
- Umí vyslechnout zpětnou vazbu a říct, co by chtěl změnit.
- Projevuje zájem o práci spolužáků, vyjadřuje verbálně i neverbálně jednoduchá ocenění („líbí se mi“, potleskem).

Charakteristika vývoje žáka – 1. etapa – 1. a 2. ročník

Žák – charakteristika vývoje žáka pro předmět Umění: Tvorba a interpretace

1. etapa (1. a 2. třída)

Propedeutika vycházející z principů hry, autenticity, spontaneity

V tomto raném období školního věku (6–8 let) děti procházejí fází konkrétního myšlení (Piagetova fáze konkrétních operací) a učí se ovládat své motorické dovednosti, což je klíčové pro jejich tvůrčí vývoj. Proto je vhodné výuku předmětů vycházejících z uměleckých oborů orientovat na tyto aspekty:

Hra: Žáci v tomto věku se nejlépe učí prostřednictvím hry, která jim umožňuje experimentovat s různorodými uměleckými prostředky a postupy bez pocitu selhání nebo tlaku na výsledky. Hra je nástrojem pro rozvíjení tvořivosti a poznání světa, protože poskytuje bezpečné prostředí pro zkoumání. Hra často rozvíjí i sociální dovednosti žáků, které jsou důležité pro skupinovou a později i týmovou tvorbu.

Autenticita: Podpora přirozeného sebevyjádření žáků je zásadní. Je důležité, aby chápali, že jejich vlastní tvorba je jedinečná a že každý jejich počín je cesta objevování různých možností. Autenticita přispívá k budování sebedůvěry a rozvíjení jedinečných nápadů.

Spontaneita a přirozenost: V tomto období je třeba podporovat spontánní tvorbu, protože děti jsou přirozeně otevřené novým podnětům a projevují kreativitu bez obav o dokonalost. Spontaneita umožňuje dětem vyjádřit své bezprostřední vjemy, emoce, myšlenky a představy.

Učivo – 1. etapa – 1. a 2. ročník

Prožívání a objevování vnějšího i vlastního vnitřního světa, rozvoj osobnostně-sociálních předpokladů prostřednictvím tvůrčích a interpretačních činností.

- Rozvoj smyslové citlivosti
- Rozpoznávání a vyjadřování vjemů emocí a pocitů
- Rozvoj představivosti a fantazie
- Komunikace, naslouchání
- Spolupráce

Vyjádření prostřednictvím těla, hlasu a pohybu

- Možnosti zpěvního a mluvního hlasu, práce s dechem, správné držení těla
- Základní intonační dovednosti, hlasové hry, říkadla, zpěv vhodných lidových a umělých písní
- Hudebně-pohybové činnosti, propojování tanečního pohybu s hudebním doprovodem
- Rozeznávání zvuků a tónů, dynamika, kontrast
- Vnímání vlastního těla a objevování jeho pohybových možností, orientace v prostoru
- Rytmické hry a cvičení, hra na tělo
- Vnímání prostorových, časových a dynamických aspektů pohybu v tanečních a pohybových hrách
- Vyjádření nálad a jednoduchých situací pohybem, gesty, mimikou, hlasem a slovem
- Vyjádření situací, dějů a postav jednoduchými divadelními prostředky (živé obrazy, sochy, jednoduchá rolová hra)
- Převyprávění krátkého příběhu nebo situace

Vyjádření prostřednictvím materiálů a nástrojů

- Linie, tvary, barvy, jejich vlastnosti, vztahy a kombinace v kresbě, malbě, grafických technikách, tvorbě objektů a instalací
- Podněty pro vlastní tvorbu (okolní svět smyslové vjemy, fantazie, zkušenosti)
- Různé materiály, formáty, nástroje pro plošnou a prostorovou tvorbu
- Seznamování s jednoduchými rytmickými nástroji
- Hra na snadno ovladatelné hudební a nehudební nástroje
- Využití jednoduchých předmětů a rekvizit k vyjádření dějů, situací, postav
- Hra s předmětem a loutkou

Reflexe

- Spontánní vyjádření prožitku z her, cvičení a tvůrčích a interpretačních činností
- Jednoduchý popis vlastních výstupů
- Přijetí základní zpětné vazby od učitele a ostatních žáků
- Pozornost tvorbě spolužáků, oceňování jejich tvůrčích a interpretačních činností a výstupů

Příklady tvůrčí činnosti a výstupů

- Vyhodnocování důležitosti hmatových, zrakových, sluchových, pohybových, chuťových a čichových podnětů při hře, ve vztahu k situaci, tvůrčímu zadání
- Sdílení vlastních fantazijních představ a jejich porovnávání s realitou vnějšího světa
- Navazování komunikace uměleckými prostředky
- Uvědomování si odlišností verbální a neverbální komunikace a její intenzity při hře, navozené situaci či tvůrčím zadání
- Uvědomování si sebe sama a své jedinečnosti ve vnímání světa a jedinečnosti vlastních představ a fantazií, vjemů a zkušeností
- Rozpoznávání, vytváření a pojmenovávání linií, tvarů, barev
- Objevování možností uplatnění vizuálních prvků v plošné a prostorové tvorbě, objevování jejich vztahů a kombinací

- Smyslové vnímání jako podnět k vlastní vizuální tvorbě
- Osobitost přístupu námětu
- Vytváření celků z prvků a objektů, hledání vztahů mezi nimi a jejich umístění v ploše a prostoru
- Získávání dovedností práce s materiály a nástroji pro vizuální tvorbu
- Seznamování s jím srozumitelnou výtvarnou uměleckou tvorbou jako zdrojem podnětů pro vlastní tvůrčí práci
- Malba, kresba, otisk, frotáž, modelování, objekt, instalace – manipulace s objekty a vytváření celků v prostoru
- Individuální i skupinový zpěv jednoduché písně
- Doprovod písní hrou na nástroje Orffova instrumentáře
- Rytmické deklamace slov a textů, říkadla, rytmičké věty doprovázené hrou na tělo
- Hra na snadno ovladatelné hudební nástroje a nehupební nástroje
- Kreativní pohybová/taneční hra (zaměřená na vnímání tvaru těla, prostoru, kontaktu těla s podlahou, apod.)
- Strukturovaná taneční/pohybová improvizace s využitím kontrastu v pohybu (pohyb vpřed, vzad, zastavení na ticho – pauzu v hudebním doprovodu) a propojením pohybu a představy (např. cesta mlhou, po rozpáleném písku, pohyb zvířat)
- Převyprávění krátkého příběhu (např. pohádky)
- Přednes básní vhodných pro tento věk
- Improvizace s využitím rolové hry na dané téma nebo s bočním vedením
- Jednoduché jevištní situace inspirovaná příběhy, pohádkami, reálnými situacemi respektujícími věk dětí (možnost využití loutky, předmětu)
- Živé obrazy (s krátkým rozehráním, řazené v příběhové návaznosti apod.)

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 1. etapa – 1. a 2. ročník

Klíčová kompetence kulturní – kulturní a umělecké sebevyjádření

V této fázi se zaměřuji na podporu dětského zájmu o umění a kulturu prostřednictvím zážitkových a tvořivých aktivit. Žáci se seznamují s různými uměleckými formami (výtvarné, hudební, taneční, dramatické) a prostřednictvím her, experimentů a prvních tvůrčích činností začínají rozpoznávat, jak mohou vyjádřit své pocity a myšlenky. Pomalu je vedu k tomu, aby si uvědomovali vztah mezi uměním a emocemi a cílem je podpořit jejich schopnost vyjádřit se jednoduchými způsoby (např. kresba, zpěv, pohyb) v bezpečném a podporujícím prostředí.

Další klíčové kompetence

- Využívám jednoduché hry a aktivity, které podporují spontánní vyjádření žáků pomocí zvuků, pohybů nebo kresby.
(KK osobnostní a sociální, komunikační)
- Dávám žákům prostor k objevování základních výrazových prostředků, jako jsou barvy, tvary, zvuky nebo pohyby, a k jejich vlastním pokusům o tvorbu.
(KK k učení)
- Podporuji spolupráci žáků při tvořivých aktivitách, například při společném kreslení, rytmicizaci nebo jednoduchých hrách s pohybem.
(KK osobnostní a sociální)
- Vytvářím příležitosti, kde mohou žáci ukázat svůj výtvar ostatním a povzbuzuji je k jednoduchému sdílení svých nápadů.
(KK komunikační)
- Zapojím příběhy, písně nebo pohádky jako výchozí bod pro tvořivé činnosti, například kreslení, rytmicizaci nebo pohybové vyjádření.
(KK k učení, komunikační)
- Vytvářím prostředí, kde je v pořádku zkoušet nové věci a hledat svůj způsob vyjádření, bez obav z chyb.
(KK osobnostní a sociální)

Základní gramotnost čtenářská a pisatelská

- Zajímám se o to, jaké knihy se žákům líbí, čím je vzhled knihy pro ně přitažlivý a povídám si s nimi o knihách, které mají ve škole i doma

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Tematický okruh Tvorba a interpretace – 2. etapa – 3. a 4. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 2. etapa – 3. a 4. ročník

- Čerpá inspiraci z různých zdrojů, ze svých zážitků, představ a všímá si podnětů z okolí (např. příroda, umění, kulturní tradice), které využívá pro individuální i skupinovou tvorbu.
- Navrhne postupy pro svou tvorbu (např. kresba, skladba, tanec, dramatické vystoupení) a organizuje prostor a materiály.
- Používá a zdokonaluje základní postupy tvorby a interpretace s ohledem na tvůrčí a interpretační záměr.
- Zapojuje se do skupinové tvorby, spolupracuje a sdílí své nápady. Naslouchá ostatním a aktivně přijímá návrhy druhých.
- Reflektuje své výkony a výsledky tvorby, přijímá zpětnou vazbu a čerpá z ní podněty pro svůj další rozvoj.
- Vyjadřuje myšlenky, emoce a nálady pomocí různých uměleckých prostředků a zapojuje se do prezentace výsledků tvorby a interpretace v jemu odpovídající roli.
- Do tvorby a interpretace vkládá svou osobitost, pracuje s detailem a s propojováním prvků.
- V různých aktivitách v jednoduché podobě vědomě zkouší propojovat prostředky a postupy různých umění.

Charakteristika vývoje žáka – 2. etapa – 3. a 4. ročník

Žák – charakteristika vývoje žáka pro předmět Umění: Tvorba a interpretace

2. etapa (3. a 4. třída)

Tvorba, rozvoj dovedností specifických pro umění

V tomto věku (8–10 let) děti začínají chápat složitější zadání, stanovovat si náročnější záměry pro tvorbu a interpretaci a zlepšují své jemné motorické dovednosti. Tvořivost je stále důležitá, ale zároveň se rozvíjí schopnost plánování a postupné strukturování tvorby:

Rozvoj specifických dovedností: Děti jsou schopny zvládat základní postupy a prostředky jednotlivých druhů umění, pracují s konkrétnějšími formami, technikami a materiály, které jim pomáhají rozvíjet jejich dovednosti (zručnost, pohybová koordinace; cit pro rytmus, barvu, hmotu, prostor; hlasové, intonační a mluvní dovednosti; dovednosti hry na jednoduše ovladatelné nástroje, prostorovou orientaci; dovednosti párové a skupinové spolupráce apod.)

Vědomá tvorba: Žáci jsou vedeni k cílené tvorbě, která vyžaduje určitou míru plánování. Tvoření není již čistě spontánní, ale děti se učí uvažovat o tom, jaké postupy, prostředky, techniky nejlépe vyjádří jejich představu.

Prostor pro zkoušení a zlepšování: I když se zaměřují na konkrétní dovednosti, děti stále potřebují prostor pro zkoumání a objevování různých uměleckých postupů. Důležité je podporovat jejich zvědavost a motivaci k experimentování.

Učivo – 2. etapa – 3. a 4. ročník

Prožívání a objevování vnějšího i vlastního vnitřního světa, rozvoj osobnostně-sociálních předpokladů prostřednictvím tvůrčích a interpretačních činností.

- Rozvoj smyslové citlivosti
- Rozpoznávání a vyjadřování vjemů emocí a pocitů
- Rozvoj představivosti a fantazie
- Komunikace, naslouchání
- Spolupráce

Vyjádření prostřednictvím těla, hlasu a pohybu

- Rytmus, metrum, frázování, melodie
- Jednoduché vokální improvizace
- Ostinata a jejich vrstvení
- Imitace, intonační jistota v daném tónovém prostoru, práce s dechem a hlasem
- Vyjádření emocí a pocitů hlasem a pohybem, při zpěvu písně (veselá, smutná, jemná, divoká)
- Jednoduchý rytmický doprovod pomocí hry na tělo a rytmické nástroje, vyjádření rytmu pohybem
- Dynamika (p, f, cresc., decresc.)
- Prodleva, kánon, jednoduchý dvojhlas, rytmické ostinato (zápis a rytmizace za pomoci rytmických slabik)
- Využití vhodných nástrojů k doprovodu písně
- Nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, využití notových i nenotových zápisů jako opory při realizaci skladby, písně (barvy místo not, grafické záznamy, gesta, obrázkové partitury apod)
- Experimentace s hudebně výrazovými prostředky
- Dvoudílná a třídílná písňová forma
- Propojování tanečního pohybu s hudebním doprovodem
- Vnímání vlastního těla a rozšiřování jeho pohybových možností, orientace v prostoru
- Vnímání prostorových, časových a dynamických aspektů pohybu v tanečních a pohybových hrách
- Verbální vyjádření děje, struktura děje
- Postava (jméno, věk, nálada, pohyb, gesta, hlas), jednoduché jednání v postavě v herních i jevištních situacích
- Pohyb a prostor, vyjádření vztahů mezi postavami umístěním v prostoru (živé obrazy)
- Improvizované rozehrávání situací
- Tvorba jednoduché fixované jevištní situace (začátek, průběh/konflikt, konec) na vlastní námět nebo na námět z literatury pro děti

Vyjádření prostřednictvím materiálů a nástrojů

- Linie, tvary, barvy, jejich vlastnosti a kombinace v kresbě, malbě, pastelů, akvarelu, grafických technikách a kombinovaných technikách, v komiksu, fotografii, pohyblivém obraze, v objektu a instalaci; koláž, kombinace textu a obrazu
- Zdroje a podněty pro vlastní tvorbu (smyslové vnímání, vnější a vnitřní svět, umělecká díla i běžná vizuální produkce)
- Různé materiály, formáty, nástroje pro plošnou a prostorovou tvorbu, pro tvorbu digitálního obrazu
- Instrumentální improvizace s jednoduchými hudebními i nehudebními nástroji, Experimentace s hudebně výrazovými prostředky
- Tvorba doprovodů
- Nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, využití notových i nenotových zápisů jako opory při realizaci skladby, písně (barvy místo not, grafické záznamy, gesta, obrázkové partitury apod)
- Hra s reálnou a zástupnou rekvizitou
- Loutková postava, hra s předmětem a loutkou
- Improvizovaná scéna a kostým z dostupných objektů a materiálů
- Jednoduché zvukové vytváření nálad, atmosféry, prostředí

Reflexe

- Sdílení dojmů z vlastní i společné tvorby s učitelem a se spolužáky
- Podrobnější popis vlastních výstupů a použitých prostředků
- Zapojení se do společné reflexe s porozuměním pojmům osvojeným v hrách, cvičeních a tvůrčích a interpretačních činnostech
- Přijímání zpětné vazby od učitele a spolužáků jako inspirace a podnětu pro další činnosti
- Ocenění práce ostatních a hledání inspirace v jejich výstupech
- Identifikace osobně významných prvků ve vlastní tvorbě i tvorbě ostatních, hledání a oceňování jedinečných prvků, pozitivní hodnocení různých přístupů ke stejné činnosti apod.)
- Neverbální prostředky komunikace pro vyjádření dojmu, pocitu z činnosti a jejího výsledku

Příklady tvůrčí činnosti a výstupů

- Uvědomování si sebe sama jako tvůrčí bytosti
- Vnímání tvůrčích činností jako způsobu sebevyjádření
- Porovnávání osobního významu různých smyslových vjemů
- Porovnávání zrakového vnímání s vnímáním ostatními smysly
- Nacházení způsobů a prostředků pro vyjádření smyslových vjemů
- Propojování vjemů, myšlenek pocitů a nálad a jejich verbální i neverbální sdělování
- Objevování vlastní jedinečnosti vnímání a prožívání světa
- Objevování asociací jako zdroje originálních nápadů a představ
- Hledání podob a forem využití uměleckých prostředků pro komunikaci s ostatními (spolužáky, vrstevníky, sourozence, rodiči, prarodiče, veřejnost)
- Hledání a nalézání vlastní role v tvůrčím týmu
- Záměrně vytvářené linie, tvary, barvy v plošné a prostorové tvorbě záměrné uplatnění jejich vztahů a kombinací; Rozeznávání linií barev a tvarů v okolí, zejména v architektuře
- Experimenty s barvami a pigmenty (temperové barvy, akvarelové pastelky a barvy, akryl, uhel, pastel) na různých podkladech a formátech
- Seskupování prvků do celků v ploše i prostoru i s využitím digitálních nástrojů, jejich změny a variace (změny velikosti, uspořádání na základě významnosti, vzájemné postavení ve statickém i dynamickém vyjádření, změny barevných a světelných kvalit)
- Experimenty se statickou a dynamickou kompozicí
- Jednoduché animační techniky (flipbook, thamatrop, praxinoskop)
- Základní druhy animace (objektová animace, pixilace, animace sypkých materiálů)
- Práce s jednoduchým animačním programem nebo aplikací
- Nalézání vlastního přístupu k realitě, námětu, tématu
- Záměrné smyslového vnímání jako podnětu k vlastní vizuální tvorbě
- Vnímání výtvarné umělecké tvorby, běžná vizuální produkce a uměleckých děl dalších druhů umění jako zdroje podnětů a inspirace
- Získávání dovedností práce s materiály a nástroji pro vizuální tvorbu
- Melodizace textu, rytmické a melodické kánony
- Variace
- Individuální i skupinový zpěv jednoduché písně s využitím jednoduchého druhého hlasu v prodlevě nebo ostinatu
- Rytmické, melodické, pohybové rondo
- Doprovod písní hrou na snadno ovladatelné hudební i nehudební nástroje
- Zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření
- Kreativní pohybová/taneční hra zaměřená na poznávání pohybových možností jednotlivých částí těla, nebo na cítění svalového napětí a uvolnění (představa vody, která zamrzá v led, ledu, který roztává)
- Strukturovaná taneční/pohybová improvizace s využitím základních prostorových úrovní pohybu (nízká, střední, vysoká), změn rychlosti pohybu nebo zaměřením pozornosti na pohybový detail (gesto, malý pohyb) a na pohyb celého těla (velký pohyb, zapojení celého těla do pohybu)

- Jednoduchá taneční kompozice na zadané téma, zaměřená na vyjádření námětu pohybem (např. čtyři živly)
- Převyprávění krátkého příběhu (např. pohádky), přednes básní (individuální a kolektivní) vhodných pro tento věk
- Jevištní improvizace na zadání (výchozí situace, postavy)
- Fixovaná jednoduchá jevištní situace (začátek, průběh/konflikt, konec) na vlastní námět nebo s námět z literatury pro děti se scénou a kostýmy z dostupných zdroj
- Fixovaná jevištní situace s loutkou, předmětem
- Živé obrazy (s krátkým rozehráním, řazené v příběhové návaznosti apod.)

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 2. etapa – 3. a 4. ročník

Klíčová kompetence kulturní – kulturní a umělecké sebevyjádření

V této fázi začínám žákům pomáhat rozvíjet schopnost vyjadřovat pocity a myšlenky pomocí konkrétnějších uměleckých prostředků. Žáci si začínají osvojovat základní techniky v jednotlivých oblastech umění a učí se je aplikovat při vytváření svých děl. V tomto období kladu důraz na experimentování, propojení různých uměleckých forem a vyjádření jednoduchých myšlenek a emocí prostřednictvím kombinace výtvarného, hudebního a dramatického projevu. Podporuji je v rozvoji tvůrčí sebedůvěry a hledání způsobů, jak pomocí umění komunikovat a vyjadřovat se.

Další klíčové kompetence

- Podporuji experimentování s různými výtvarnými, pohybovými a zvukovými prostředky, například malbou, rytmem nebo jednoduchými divadelními prostředky.
(KK k učení, osobnostní a sociální)
- Vedu žáky k propojení různých druhů vyjádření, například kombinací kresby s příběhem nebo pohybu s hudbou, a povzbuzuji je k hledání vlastních nápadů.
(KK k učení, komunikační)
- Pomáhám žákům při identifikaci prvků, které jsou pro ně osobně významné, a povzbuzuji je, aby o svých dojmech a pocitech hovořili nebo je znázorňovali neverbálně.
(KK osobnostní a sociální, komunikační)
- Využívám jednoduché pojmy, jako například „tón, barva, pohyb“, a vedu žáky k jejich používání při popisu svých výtvorů i práce ostatních.
(KK komunikační, k učení)
- Zapojím aktivity, kde žáci vyjadřují dojmy z děl nebo výtvorů pomocí pohybů, zvuků nebo gest, a podporuji jejich schopnost sdělit své pocity bez slov.
(KK komunikační, osobnostní a sociální)
- Organizuji hry a cvičení, kde mohou žáci objevovat možnosti spolupráce, například při společném vytváření příběhu nebo hudebního doprovodu.
(KK osobnostní a sociální, k řešení problémů)
- Dávám žákům prostor pro sdílení své tvorby ve skupině a vedu je k respektování a ocenění práce ostatních.
(KK osobnostní a sociální, komunikační)
- Dávám jednoduché otázky a úkoly zaměřené na přemýšlení o vlastním tvůrčím procesu, například „Co tě na tom bavilo?“ nebo „Co bys zkusil jinak?“
(KK k učení)

Základní gramotnost čtenářská a pisatelská

- Uvádím příklady jednoduchých poznámek, které si žáci mohou po skončení tvůrčí práce napsat.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Tematický okruh Tvorba a interpretace – 3. etapa – 5. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 3. etapa – 5. ročník

- Čerpá inspiraci z různých zdrojů, ze svých zážitků, představ a všímá si podnětů z okolí (např. příroda, umění, kulturní tradice), které využívá pro individuální i skupinovou tvorbu.
- Navrhne postupy pro svou tvorbu (např. kresba, skladba, tanec, dramatické vystoupení) a organizuje prostor a materiály.
- Používá a zdokonaluje základní postupy tvorby a interpretace s ohledem na tvůrčí a interpretační záměr.
- Zapojuje se do skupinové tvorby, spolupracuje a sdílí své nápady. Naslouchá ostatním a aktivně přijímá návrhy druhých.
- Reflektuje své výkony a výsledky tvorby, přijímá zpětnou vazbu a čerpá z ní podněty pro svůj další rozvoj.
- Vyjadřuje myšlenky, emoce a nálady pomocí různých uměleckých prostředků a zapojuje se do prezentace výsledků tvorby a interpretace v jemu odpovídající roli.
- Do tvorby a interpretace vkládá svou osobitost, pracuje s detailem a s propojováním prvků.
- V různých aktivitách v jednoduché podobě vědomě zkouší propojovat prostředky a postupy různých umění.

Charakteristika vývoje žáka – 3. etapa – 5. ročník

Žák – charakteristika vývoje žáka pro předmět Umění: Tvorba a interpretace 3. etapa (5 třída)

Aplikace, komunikace tvorbou, reflexe

Ve věku 10–11 let děti vstupují do fáze abstraktního myšlení (Piagetova fáze formálních operací) a jsou schopny lépe rozumět symbolickému významu a složitějším pojmům. Ve výuce obsahů vycházejících z uměleckých oborů by proto měly být rozvíjeny schopnosti aplikace, komunikace a reflexe:

Aplikace dovedností: Děti jsou schopny využívat své naučené dovednosti v komplexnějších tvůrčích a interpretačních projektech. Tyto projekty mohou mít určitý koncept nebo téma, které vyžaduje již více soustředěnou práci a vědomou volbu tvůrčích a interpretačních postupů, prostředků a technik a materiálů.

Komunikace tvorbou: V této fázi je kladen důraz na to, aby žáci chápali, že umělecká tvorba může být formou komunikace. Žáci by měli být vedeni k tomu, aby dokázali svou práci a dílo reflektovat a vysvětlovat ostatním, jaké myšlenky nebo emoce chtěli vyjádřit.

Reflexe: Reflexe je klíčová pro další rozvoj žáků. Žáci se učí hodnotit výstupy vlastní tvorby a interpretace a výstupy svých spolužáků, přemýšlet o tom, co se jim povedlo, kde by se mohly zlepšit, jak se jim dařilo spolupracovat a jaký význam má jejich práce pro ně samotné i pro ostatní, jak se jim dařilo spolupracovat.

Učivo – 3. etapa – 5. ročník

Prožívání a objevování vnějšího i vlastního vnitřního světa, rozvoj osobnostně-sociálních předpokladů prostřednictvím tvůrčích a interpretačních činností.

- Rozvoj smyslové citlivosti
- Rozpoznávání a vyjadřování vjemů emocí a pocitů
- Rozvoj představivosti a fantazie
- Komunikace, naslouchání
- Spolupráce

Projekt

Výběr tématu a úvodní příprava

- Společné stanovení tématu projektu, které bude zpracováno pomocí různých uměleckých prostředků
- Rozdělení do malých skupin pro experimentování s různými uměleckými formami (výtvarné umění, hudba, tanec, divadlo, film)

Průzkum a experimentování s uměleckými prostředky

- Zkoumání různých uměleckých prostředků
- Experimentování s těmito prostředky pro vyjádření zvoleného tématu

Plánování a rozdělení úkolů

- Tvorba plánu realizace projektu a stanovení časového rámce
- Rozdělení úkolů mezi žáky (kdo se bude podílet na jaké části projektu)

Tvorba a realizace

- Spolupráce při realizaci a vytváření finálních výstupů
- Konzultace, průběžná reflexe

Prezentace výstupů projektu

- Příprava a prezentace výsledků projektu

Reflexe a závěrečné zhodnocení

- Reflexe celého procesu (co se povedlo, co přispělo k úspěšnému výsledku, jaké překážky bylo třeba překonat, co se může zlepšit, co se žáci naučili apod.)
- Zhodnocení projektu, diskuse o výsledcích, sebehodnocení a hodnocení spolužáků, hodnocení, jak proces tvorby ovlivnil výsledek)
- Popis vlastních výstupů s rozšířením oborových pojmů
- Využití zpětné vazby (aplikace konkrétní zpětné vazby při zlepšování projektu, diskuse o tom, jak zpětná vazba ovlivnila práci apod.)
- Samostatné vedení reflexe (formulace otázek o tvorbě spolužáků, např. „Jak jsi to vytvořil?“, aktivní podpora ostatních při jejich prezentaci apod.)
- Pokročilé divácké dovednosti (rozpoznávání významu zvolených prvků a jejich vlivu na výsledek, diskuse o estetické a technické stránce výstupů apod.)
- Oceňování originality, kreativity a vytrvalosti spolužáků

Příklady tvůrčí činnosti a výstupů

Výstava, prostorová kompozice (instalace), vizuální projekce v prostoru

Vystoupení

- Divadelní představení
- Taneční vystoupení
- Hudební vystoupení
- Pásmo výstupů (např. Tematický projekt)
- Individuální i skupinová interpretace jednoduchých písní a skladeb, tvorba pásem, jednoduchých hudebních programů na zvolené téma

Promítání vlastní audiovizuální a digitální tvorby

Popis a dokumentace průběhu projektu

- Deník projektu
- Digitální dokumentace

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 3. etapa – 5. ročník

Klíčová kompetence kulturní – kulturní a umělecké sebevyjádření

V 5. třídě se zaměřuji na to, aby děti dokázaly vyjádřit své pocity a myšlenky prostřednictvím různých druhů umění, a to s větší komplexností. Žáci se učí spojovat různé techniky a formy, například kombinovat hudbu s tancem, dramatickým projevem nebo výtvarnou tvorbou. Důraz je kladen na rozvoj kreativity, originalitu a vlastní interpretaci. V této fázi je pro děti stále důležité experimentování a hledání vlastního výrazu, ale zároveň začínají chápat širší souvislosti mezi uměním, emocemi a aktuálními tématy.

Další klíčové kompetence

- Zadávám žákům úkoly, kde propojují různé druhy umění, například vytvoření krátkého příběhu s hudebním nebo výtvarným doprovodem.
(KK k učení, k řešení problémů)
- Podporuji žáky v týmové tvorbě, kde využívají své dovednosti (např. společná inscenace, výtvarná instalace nebo taneční vystoupení).
(KK osobnostní a sociální, k podnikavosti a pracovní)
- Vedu diskuse o tom, jak jejich tvorba působí na ostatní, a pokládám otázky, které je vedou k zamyšlení nad významem jejich práce (např. „Co jsi chtěl sdělit?“).
(KK komunikační, k učení)
- Využívám reflexivní aktivity, kde žáci hodnotí svůj tvůrčí proces a sdílejí, co se jim povedlo nebo co by chtěli vylepšit.
(KK osobnostní a sociální, k učení)
- Organizuji krátké ukázky nebo prezentace tvorby pro ostatní žáky, kde mohou sdílet své nápady a získat zpětnou vazbu.
(KK komunikační, osobnostní a sociální)
- Podporuji žáky v experimentování s různými postupy a technikami, aby rozvíjeli svou kreativitu a dovednosti (např. kombinace animace a hudby).
(KK k učení, k podnikavosti a pracovní)
- Zapojím cvičení zaměřená na interpretaci emocí a myšlenek v umělecké tvorbě, například ztvárnění nálady pomocí barvy nebo zvuku.
(KK osobnostní a sociální, komunikační)
- Motivuji žáky k tomu, aby pojmenovávali prvky své tvorby (např. kompozice, dynamika, rytmus) a hledali způsoby, jak je využít k efektivnější komunikaci s divákem.
(KK k učení, komunikační)

Základní gramotnost čtenářská a pisatelská

- Vysvětluji žákům, proč je výhodné si dělat i jednoduché písemné poznámky o tom, co bylo na výstupů tvůrčí práce pro ně důležité.
- Společně vyhledáváme v textech informace, které nám mohou být něčím přínosné pro individuální i společnou tvorbu.
- Motivuji žákům k tomu, aby si zaznamenali to, co se při tvůrčí práci naučili, jaké dovednosti získali; porovnáváme si záznamy i formu, jakou zvolili.
- Zařazuji tvůrčí činnosti, ve kterých si žáci zkusí napsat text, který, pozve své spolužáky, rodiče, prarodiče na školní výstavu, představení koncert apod. Diskutujeme o tom, proč je podoba pozvánek důležitá a zda by dávali přednost tištěné nebo uveřejněné na webových

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla, Umění pro 1. stupeň ZŠ

integrováný
modelový
ŠVP

2025

Úvodní karta tematického okruhu Recepce a reflexe uměleckého díla 1. stupeň

- Tato karta informuje čtenáře o základních východiscích pro pojetí tematického okruhu a je rozcestníkem pro jednotlivé etapy.
- Na této kartě ve středových polích se čtenář dostane k školním výsledkům učení, charakteristice žáka, učivu a příkladům strategií naplňování klíčových kompetencí a základních gramotností.

Tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla – 1. etapa – 1. a 2. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 1. etapa – 1. a 2. ročník

- Řekne svůj základní dojem z uměleckého díla (např. zda se mu líbí nebo nelíbí) a vyjadřuje jednoduchou emoci, kterou v něm dílo vyvolává.
- Vyjadřuje své dojmy z uměleckého díla pomocí navazujících tvůrčích činností (kreslení obrázků, tvorba živých obrazů, pohybové nebo hudební vyjádření apod.).
- Sdělí, co mu dílo připomíná z vlastního života a vytváří jednoduchý příběh nebo jiné sdělení k dílu.
- Popíše základní náladu díla (např. veselost, smutek) a vyjadřuje jednoduchý závěr nebo svůj dojem z něj.
- Pojmenuje základní projevy jednotlivých umění (např. obraz, písnička, tanec, divadelní představení, film).
- Zaznamenává základní prostředky vyjádření (barvy, tvary, zvuky...) a sleduje, jak jsou použity.
- Aktivně vnímá umělecká díla ve škole nebo v autentickém prostředí (galerie, divadlo, architektura v okolí apod.) a sdílí své dojmy.

Charakteristika vývoje žáka – 1. etapa – 1. a 2. ročník

1.etapa 1.+ 2.třída	Vnímání a sdílení pocitů	Smyslové vnímání a emoční propojení V tomto období jsou žáci ve fázi konkrétního myšlení (Piagetova fáze konkrétních operací). Jejich schopnost analýzy je omezená, ale mají přirozenou zvědavost a emocionální otevřenost, což je klíčové pro vnímání a reflexi umění. Smyslové vnímání: Žáci vnímají umělecká díla prostřednictvím smyslů (zrak, sluch, dotek). Je důležité je vystavovat různorodým uměleckým formám a povzbuzovat je k popisu toho, co vidí, slyší nebo cítí. Emoce a asociace: Učí se vyjadřovat své pocity a asociace spojené s uměleckými díly, což jim pomáhá propojit umění s vlastními zkušenostmi. Přirozenost a spontánnost: Reflexe by měla být neformální a hravá, aby žáci neměli pocit hodnocení „správně“ nebo „špatně“.
-------------------------------	---------------------------------	---

Učivo – 1. etapa – 1. a 2. ročník

- Osobní prožitky z uměleckého díla různými formami (jednoduchá verbální vyjádření, asociace, živý obraz, vizualizace prožitku, vyjádření zvukem, pohybem apod.)
- Jednoduchý popis díla na základě smyslového vnímání
- Základní projevy jednotlivých druhů umění (film, obraz, socha, dílo architektury, divadelní představení, píseň, hudební skladba, taneční představení, balet apod.)

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 1. etapa – 1. a 2. ročník

Klíčová kompetence kulturní – umění a kultura jako prostředek komunikace

Vedu žáky k tomu, aby začali vnímat umění a kulturu jako způsob objevování světa kolem sebe. Prostřednictvím jednoduchých výtvarných, hudebních a dramatických činností je seznamuji s různými formami uměleckého vyjádření. Povzbuzuji je, aby při setkání s uměleckými díly nebo kulturními projevy sdíleli své pocity a myšlenky, čímž rozvíjejí schopnost reflektovat vlastní zážitky. Žáci se učí, že umění není jen zábava, ale i prostředek, jak vyjadřovat své myšlenky, porozumět druhým a lépe chápat svět.

Další klíčové kompetence

- Vybízím žáky k tomu, aby prostřednictvím kresby, pohybu nebo jednoduchých slov vyjadřovali své pocity a dojmy z díla.
(KK osobnostní a sociální, komunikační)
- Vytvářím prostředí, kde žáci sdílí své vnímání díla v bezpečné atmosféře, například formou krátkých odpovědí nebo jednoduchých her.
(KK komunikační, osobnostní a sociální)
- Zařazuji smyslové aktivity, kde žáci pomocí zraku, sluchu nebo hmatu objevují vybrané prvky díla, například barvy, zvuky nebo tvary.
(KK k učení)
- Podporuji žáky, aby se prostřednictvím jednoduchých otázek zaměřili na to, co se jim na díle líbí, a co jim připomíná.
(KK komunikační, osobnostní a sociální)

Základní gramotnost čtenářská a pisatelská

- Zajímám se o to, jaké knihy se žákům líbí, čím je vzhled knihy pro ně přitažlivý a povídám si s nimi o knihách, které mají ve škole i doma.
- Vybírám ukázky textů a knih s různým obsahem a povídáme si o tom, v čem se liší.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla – 2. etapa – 3. a 4. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 2. etapa – 3. a 4. ročník

- Pojmenuje základní prvky díla (např. použité barvy, tvary, zvuky, pohyby, situace, herecké výkony apod.).
- Popíše svými slovy nebo vyjádří jinými prostředky (malbou, pohybem, zvukem apod.), jak dílu rozumí, jaké myšlenky, témata, sdělení v něm objevil, čím ho dílo zaujalo.
- Svými slovy popíše, jaké prostředky uměleckého vyjádření na něj výrazně zapůsobily a jak pomáhají jeho porozumění dílu.
- Srovnává dojmy z různých uměleckých děl a zamýšlí se nad tím, jak různé zpracování ovlivňuje jeho vnímání a prožitek.
- Používá základní oborové pojmy při popisu uměleckých děl a sdílí své pocity a dojmy s ostatními.

Charakteristika vývoje žáka – 2. etapa – 3. a 4. ročník

2. etapa 3.+4. třída	Hledání souvislosti a porozumění	<p>V tomto věku žáci zdokonalují schopnosti abstraktního uvažování, ale stále potřebují konkrétní podněty. Výuka recepce a reflexe se zaměřuje na prohlubování schopnosti pozorování, popisu a vyjádření názorů.</p> <p>Rozpoznávání prvků: Žáci se učí identifikovat základní prvky uměleckého díla (barvy, tvary, rytmus, melodii, materiály), což rozvíjí jejich schopnost analyzovat a pojmenovávat jednotlivé aspekty díla.</p> <p>Srovnávání a spojování: Žáci srovnávají různá umělecká díla a hledají mezi nimi podobnosti a rozdíly. Učí se rovněž vztahovat umělecká díla k vlastním zkušenostem a zážitkům.</p> <p>Porozumění a sdílení: Začínají přemýšlet o významu uměleckých děl, sdílejí své dojmy a diskutují o tom, jak na ně dílo působí.</p>
--------------------------------	---	---

Učivo – 2. etapa – 3. a 4. ročník

- Pocity a dojmy z uměleckého díla a jejich zpracování
- Základní prvky díla a jejich pojmenování (např. linie, barvy, tvary, dynamika, rytmus, melodie, postavy, scéna, kostýmy, rekvizity, zvuk, světlo, pohyb, obraz)

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 2. etapa – 3. a 4. ročník

Klíčová kompetence kulturní – umění a kultura jako prostředek komunikace

Pomáhám žákům prohlubovat schopnost vnímat a popisovat umělecká díla a kulturní projevy. Zaměřuji se na to, aby dokázali popsat, co v dílech vidí a slyší a zkoumali, co tato díla mohou vyjadřovat. Vedle praktických činností je vedu k jednoduché reflexi – co je na díle zaujalo, jaké pocity v nich vyvolalo a jak na ně působí. Žáci se učí vnímat různé formy umění jako prostředek komunikace a objevování světa.

Další klíčové kompetence

- Vedu žáky ke sdílení pocitů z díla a podporuji jejich vyjádření pomocí kresby, psaného textu nebo pohybových aktivit.
(KK komunikační, osobnostní a sociální)
- Využívám modelové otázky, které vedou žáky k popisu základních prvků díla, například tvarů, barev, zvuků nebo pohybů.
(KK k učení, komunikační)
- Podporuji žáky v navrhování jednoduchých tvůrčích zpracování jejich dojmů z díla, například formou krátké scény nebo hudebního doprovodu.
(KK osobnostní a sociální, komunikační)
- Vytvářím prostor pro diskusi, kde žáci sdílejí své dojmy a učí se naslouchat ostatním.
(KK osobnostní a sociální, komunikační)

Základní gramotnost čtenářská a pisatelská

- Zajímám se o to, co žáci čtou a povídám si s nimi o čtenářských zážitcích.
- Vybírám ukázky textů a knih s různým obsahem a povídáme si o tom, v čem se liší.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla – 3. etapa – 5. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 3. etapa – 5. ročník

- Popíše své dojmy z různých uměleckých děl (např. výtvarných, hudebních, divadelních) a propojuje je se svými zkušenostmi a znalostmi.
- Používá základní osvojené oborové pojmy při popisu a hodnocení uměleckých děl.
- Objevuje různé přístupy autorů či interpretace děl.
- Uvažuje o významu a hodnotách uměleckých děl ve vztahu k různým kulturám, historickým obdobím či současnosti.
- Formuluje vlastní názor na dílo a naslouchá pohledům a názorům ostatních, zapojuje se do diskuze.

Charakteristika vývoje žáka – 3. etapa – 5. ročník

3. etapa 5. třída	Analýza a vyjadřování názorů	<p>S přechodem k fázi formálních operací (Piaget) žáci začínají chápat symboliku, složitější pojmy a koncepty. Výuka recepce a reflexe se zaměřuje na podporu analytického a kritického myšlení.</p> <p>Hledání hlubšího významu: Žáci objevují skrytější významy uměleckých děl, rozpoznávají symboliku a vztah mezi obsahem a formou.</p> <p>Vyjádření názoru: Jsou vedeni k formulaci vlastních názorů na umělecká díla a k jejich zdůvodnění.</p> <p>Kritická reflexe: Učí se reflektovat, jak na ně dílo působí emocionálně, jaký má význam v širším kontextu a jak může ovlivňovat ostatní.</p>
-----------------------------	-------------------------------------	--

Učivo – 3. etapa – 5. ročník

- Osobní výklad uměleckého díla vyjádřený různými způsoby
- Různost pohledů na umělecké dílo
- Porovnání vyjadřovacích prostředků díla
- Druhy umění, jejich podobnosti a rozdíly

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 3. etapa – 5. ročník

Klíčová kompetence kulturní – umění a kultura jako prostředek komunikace

Soustředím se na rozvoj schopnosti žáků chápat umělecká díla a kulturní projevy jako nástroje k vyjádření osobních i společenských témat. Žáci diskutují o tom, jak umění vyjadřuje pocity, příběhy nebo situace, a zkoumají, jaké sdělení mohou díla obsahovat. Vedle praktických činností zaměřuji pozornost na vyjádření toho, co dílo vyjadřuje, jaký má význam a jak působí na jednotlivce i na společnost. Žáci si začínají uvědomovat, že každé umělecké dílo může mít různé významy a že jeho hodnota spočívá také v možnosti sdílet názory a zkušenosti s ostatními.

Další klíčové kompetence

- Podporuji žáky v osobním vyjádření jejich dojmů z díla formou písemného textu, mluveného projevu a dalším tvůrčími prostředky.
(KK komunikační, k učení)
- Vedu žáky k rozpoznávání i základních vyjadřovacích prostředků díla a k porovnání podobností a rozdílů mezi různými díly.
(KK k učení, komunikační)
- Využívám skupinové aktivity, kde žáci diskutují o tom, jaké prvky díla na ně nejvíce působí, a spolupracují na jejich ztvárnění.
(KK osobnostní a sociální, k řešení problémů, komunikační)
- Zařazuji tvůrčí úkoly, kde žáci tvoří vlastní na základě uměleckého díla vlastní dílo, inspirované jejich dojmy.
(KK k podnikavosti a pracovní, osobnostní a sociální. K řešení problémů)

Základní gramotnost čtenářská a pisatelská

- Motivuji žáky k tomu, aby věnovali pozornost knihám jako takovým (všímal si desek, přebalu, velikosti, písma, ilustracím apod.) zařazuji návštěvu knihoven.
- Motivuji žáky k tomu, aby si vyhledávali informace o kulturních událostech, na důvěryhodných zdrojích.

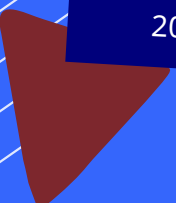
[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Tematický okruh Kulturní povědomí a jednání, Umění pro 1. stupeň ZŠ

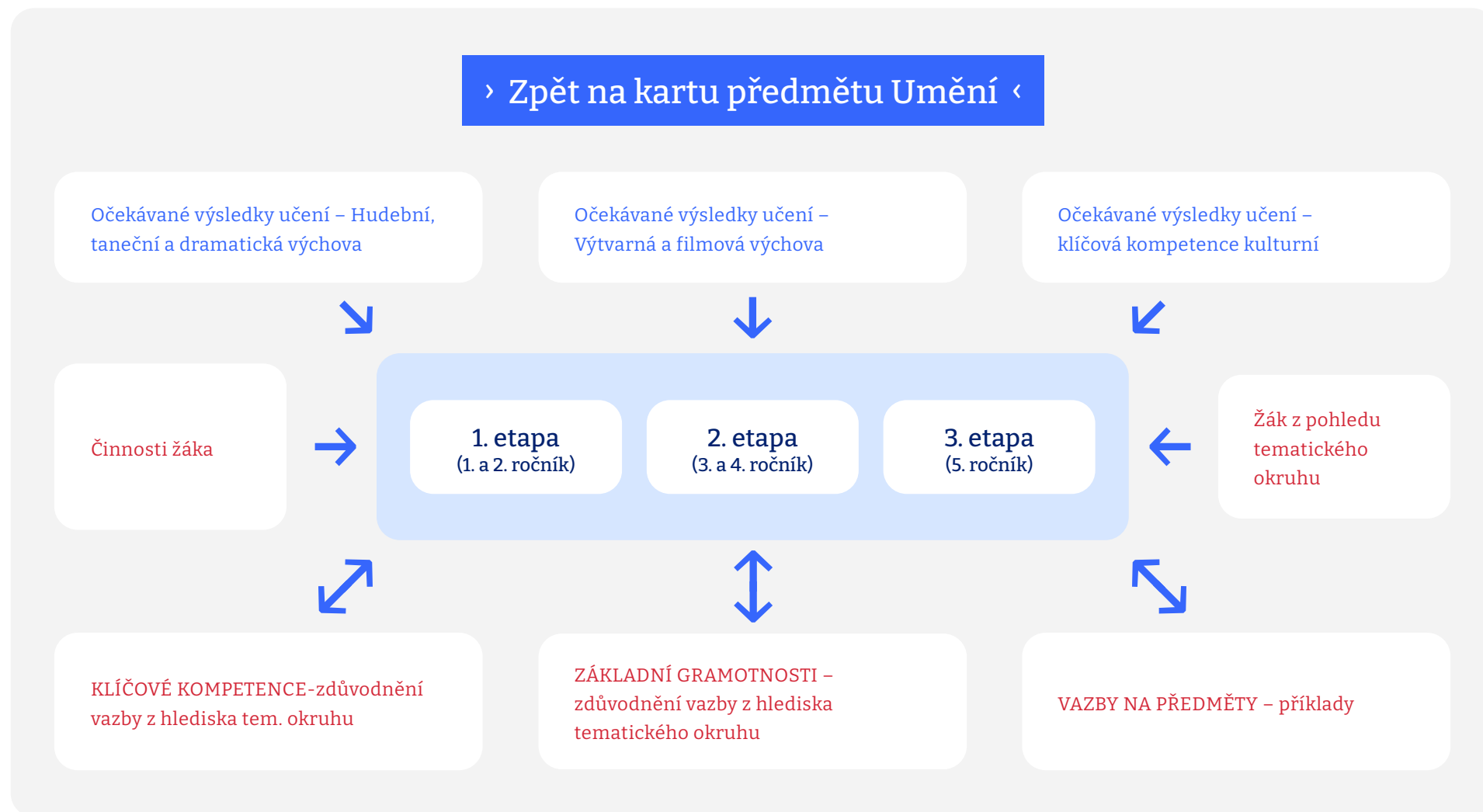
2025

integrovaný
modelový
ŠVP

Úvodní karta tematického okruhu Kulturní povědomí a jednání 1. stupeň

- Tato karta informuje čtenáře o základních východiscích pro pojetí tematického okruhu a je rozcestníkem pro jednotlivé etapy.
- Na této kartě ve středových polích se čtenář dostane k školním výsledkům učení, charakteristice žáka, učivu a příkladům strategií naplňování klíčových kompetencí a základních gramotností.

Tematický okruh Kulturní povědomí a jednání – 1. etapa – 1. a 2. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 1. etapa – 1. a 2. ročník

- Při školních akcích poznává různé kulturní události, tradice a rozmanité projevy umělecké tvorby v naší obci.
- Účastní se školních a místních kulturních událostí (např. slavnosti, výstavy) a projevuje o ně zájem.
- Vyjadřuje, co ho zaujalo na umění nebo kulturních akcích v naší obci, regionu, a sdílí, co by rád zažil znovu.

Charakteristika vývoje žáka – 1. etapa – 1. a 2. ročník

1. etapa 1.a 2. třída	Vnímání a porozumění	<p>Hravé objevování kultury: zaměřeno na smyslové vnímání a první kontakt s kulturou prostřednictvím her a jednoduchých aktivit. Děti v tomto věku se nacházejí ve fázi konkrétního myšlení (Piagetova fáze konkrétních operací) a jejich schopnosti rozumět kultuře jsou úzce spjaty s přímými zážitky a jednoduchým, smyslovým poznáváním.</p> <p>Kognitivní vývoj: Žáci vnímají umění především prostřednictvím smyslů a reagují na základní podněty, jako jsou barvy, zvuky nebo pohyb. Dokážou pojmenovávat jednoduché prvky uměleckých a kulturních projevů (např. písnička, tanec, obrázek).</p> <p>Sociální a emocionální vývoj: Děti si uvědomují, že kultura je spojena se zážitky, emocemi a radostí. Začínají sdílet své pocity z uměleckých a kulturních aktivit (např. „Tohle se mi líbí, protože je to veselé.“).</p> <p>Rozvoj kulturního povědomí a aktivní zapojení: Žáci se seznamují se základními kulturními tradicemi a uměleckými projevy ve svém nejbližším okolí (např. lidová písnička, místní svátky). Prostřednictvím jednoduchých her a aktivit se zapojují do kulturního dění školy a komunity (např. tvoření dekorací na svátky, účast na školních besídkách).</p>
---------------------------------	-------------------------	---

Učivo – 1. etapa – 1. a 2. ročník

- Kulturní a umělecké projevy v našem okolí
- Kulturní instituce v okolí a jejich aktivity pro děti
- Místní architektura, významné památky
- Tradiční zvyky a obyčeje
- Účast na školních kulturních akcích, tradicích, slavnostech, akcích pořádaných kulturními a uměleckými institucemi, sdruženími apod

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 1. etapa – 1. a 2. ročník

Klíčová kompetence kulturní – kulturní kontext, kulturní identita a rozmanitost

V této etapě pomáhám žákům objevovat základní pojmy spojené s kulturou a uměním hrou a prožitkovou formou. Prostřednictvím pohádek, písní, výtvarných her a dramatických aktivit představím dětem různé kulturní tradice a umělecké projevy, které jsou jim blízké. Povzbuzuji je, aby sdílely své vlastní zkušenosti s rodinnými tradicemi a kulturními zvyklostmi, a vytvářím prostor, kde mohou bezpečně objevovat a oceňovat podobnosti i rozdíly mezi sebou.

Další klíčové kompetence

- Zařazuji aktivity, kde žáci poznávají základní druhy umění (hudba, tanec, výtvarné umění, divadlo, film) prostřednictvím her, obrázků, pohádek nebo jednoduchých ukázek.
(KK k učení, komunikační)
- Organizuji návštěvy místních kulturních institucí, jako jsou knihovny, divadla nebo galerie, a seznamuji žáky s jejich aktivitami určenými pro děti.
(KK občanská a k udržitelnosti)
- Vedu žáky k poznávání a sdílení tradičních zvyků a obyčejů z rodinného prostředí, například formou krátkých příběhů nebo tematických dnů.
(KK osobnostní a sociální, občanská a k udržitelnosti)
- Podporuji zapojení žáků do školních tradic a slavností, například přípravou jednoduchých vystoupení nebo výtvarných dekorací.
(KK k podnikavosti a pracovní, osobnostní a sociální)

Základní gramotnost čtenářská a pisatelská

- Zajímám se o to, jaké knihy se žákům líbí, čím je vzhled knihy pro ně přitažlivý a povídám si s nimi o knihách, které mají ve škole i doma.
- Vyberu pro žáky ukázkou různých tiskovin (například pozvánek na výstavu, koncert, divadelní a taneční představení, film apod.) a diskutujeme o tom, které by si vybrali a co se jim na nich líbí.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Tematický okruh Kulturní povědomí a jednání – 2. etapa – 3. a 4. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 2. etapa – 3. a 4. ročník

- Rozpozná a popíše různé druhy umění a jejich projevy v každodenním životě.
- Seznamuje se v rámci školních aktivit s kulturními tradicemi, zvyky, svátky, významnými místy a památkami v místě, kde žije.
- Aktivně se účastní kulturních akcí programů kulturních a uměleckých institucí, sdružení, spolků v rámci školních a třídních aktivit.
- Sdílí své zážitky z kulturních akcí (např. výstava, koncert, divadlo) nebo naslouchá zážitkům jiných a zapojuje se do diskuse o nich.
- Zapojí se do školních nebo třídních kulturních projektů.

Charakteristika vývoje žáka – 2. etapa – 3. a 4. ročník

2. etapa 3. a 4. třída	Poznávání rozmanitosti	<p>Poznávání kulturní rozmanitosti: děti rozšiřují své povědomí, porovnávají a objevují různé kulturní projevy. Postupně rozvíjejí schopnost hledat souvislosti a chápat kulturu a umění jako širší fenomén. Stále však vyžadují konkrétní příklady a přímé zkušenosti.</p> <p>Kognitivní vývoj: Žáci dokážou rozpoznávat základní prvky umění (např. rytmus, melodie, barvy, tvary) a hledat mezi nimi jednoduché souvislosti. Začínají porovnávat různé kulturní projevy (např. hudba z různých zemí) a všímají si podobností a rozdílů.</p> <p>Sociální a emocionální vývoj: Děti si postupně uvědomují, že různí lidé mohou mít na umění různé názory. Učí se respektovat rozdíly a rozvíjejí empatii vůči jiným tradicím. Umění a kultura se stávají prostředkem k sebepoznání i pochopení ostatních.</p> <p>Rozvoj kulturního povědomí a aktivní zapojení: Žáci dokážou uvést konkrétní příklady kulturních tradic nebo akcí (např. místní zvyky, folklor). Jsou schopni sledovat jednoduché kulturní události (např. výstavy, koncerty) a reflektovat své zážitky. Aktivně se zapojují do jednoduchých tvůrčích činností v rámci školy nebo komunity (např. příprava školního vystoupení, výtvarné práce inspirované místní kulturou).</p>
----------------------------------	-------------------------------	---

Učivo – 2. etapa – 3. a 4. ročník

- Základní druhy umění (hudba, tanec, výtvarné umění, divadlo, film)
- Místní kulturní instituce (knihovny, muzea, galerie, kina, divadla)
- Lidové umění (lidová hudba, tanec, divadlo, výtvarné projevy)
- Místní architektura, významné památky a místa
- Zapojení do třídních kulturních a uměleckých aktivit
- Účast na školních a místních uměleckých a kulturních akcích, tradicích, slavnostech, akcích pořádaných kulturními a uměleckými institucemi, sdruženími apod.

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 2. etapa – 3. a 4. ročník

Klíčová kompetence kulturní – kulturní kontext, kulturní identita a rozmanitost

Zaměřuji se na rozšíření povědomí o různých typech umění a kulturních projevech s důrazem na jejich propojení s každodenním životem. Vedu žáky k tomu, aby se zamýšleli nad tím, co mají jednotlivé tradice a umělecké formy společného, a aby dokázali rozpoznat hodnoty, které je spojují. Učím je hledat příběhy a významy v uměleckých dílech, porovnávat různé kulturní projevy a vytvářet vlastní výtvary, které odrážejí jejich osobní i kolektivní zkušenosti.

Další klíčové kompetence

- Podporuji žáky v poznávání různých typů umění a kulturních projevů, například prostřednictvím ukázek hudby, tance nebo výtvarných děl a diskuze o jejich významu. *(KK k učení, komunikační)*
- Organizuji exkurze do místních kulturních institucí (muzea, galerie, knihovny) a vysvětluji jejich základní funkce. *(KK občanská a k udržitelnosti)*
- Vedu žáky k objevování lidového umění a kulturního dědictví, například prostřednictvím ukázek lidové hudby, tanců nebo výtvarných projevů. *(KK k učení, občanská a k udržitelnosti)*
- Podporuji účast žáků na školních i místních slavnostech a kulturních akcích, například formou přípravy vystoupení nebo výzdoby. *(KK osobnostní a sociální, k podnikavosti a pracovní)*

Základní gramotnosti čtenářská a pisatelská

- Zajímám se o to, co žáci čtou a povídám si s nimi o čtenářských zážitcích.
- Zařazuji činnosti, ve kterých diskutujeme o tom, čím může být pro druhé umělecké dílo nebo návštěva kulturní události nebo instituce zajímavá a proč by je druhým doporučil.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Tematický okruh Kulturní povědomí a jednání – 3. etapa – 5. ročník

Školní očekávané výsledky učení – 3. etapa – 5. ročník

- Rozlišuje a pojmenovává různé druhy kulturních a uměleckých projevů v každodenním životě.
- Aktivně se účastní kulturních akcí a projektů ve škole i mimo ni, reflektuje jejich přínos a sdílí své zážitky.
- Popisuje význam místních kulturních tradic, akcí a historických příběhů v kontextu svého regionu a svůj vztah k nim.

Charakteristika vývoje žáka – 3. etapa – 5. ročník

3. etapa 5. třída	Hledání souvislostí	<p>Hledání smyslu v kultuře: začínají chápat hlubší významy kultury a umění, reflektují a zapojují se do tvorby. Na konci 1. stupně dochází k přechodu od konkrétního myšlení k abstraktnějšímu uvažování. Žáci stále potřebují konkrétní příklady, ale začínají chápat hlubší významy umění a kultury.</p> <p>Kognitivní vývoj: Žáci rozpoznávají základní prvky umění (např. melodii, rytmus, tvary, barvy) a začínají chápat, že umění může sdělovat myšlenky nebo hodnoty. Symboliku a abstraktní významy vnímají jednoduše a často potřebují vysvětlení.</p> <p>Sociální a emocionální vývoj: Děti reflektují své zážitky z uměleckých a kulturních aktivit, učí se sdílet názory a pocity v jednoduché formě. Chápu, že názory na umění se mohou lišit, a učí se respektovat rozdíly.</p> <p>Rozvoj kulturního povědomí a aktivní zapojení: Žáci dokážou uvést příklady kulturních tradic nebo institucí ve svém okolí (např. místní slavnosti, muzea, galerie). Jsou schopni reflektovat zážitky z kulturních událostí a zapojovat se do školních nebo komunitních kulturních projektů (např. vytváření výstavy, spolupráce na představení).</p>
-----------------------------	----------------------------	---

Učivo – 3. etapa – 5. ročník

- Významní umělci, umělecká díla a kulturní památky v okolí, místě, regionu
- Kulturní instituce v regionu a jejich funkce
- Tradiční a současné projevy v kultuře a umění, místní a lokální kulturní zvyky a tradice
- Projevy kulturní rozmanitosti v místě, regionu, republice
- Zapojení do třídních, školních kulturních a uměleckých projektů, akcí pořádaných kulturními a uměleckými institucemi, sdruženími apod.

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 3. etapa – 5. ročník

Klíčová kompetence kulturní – kulturní kontext, kulturní identita a rozmanitost

Podporuji žáky v hlubším porozumění kulturnímu dědictví a jeho významu pro naši identitu. Žáci zkoumají příběhy a symboly spojené s místní kulturou i s jinými kulturami a hledají podobnosti a rozdíly v jejich projevech. Povzbuzuji je, aby kriticky přemýšleli o tom, jak kultura ovlivňuje jejich životy a jak sami přispívají k jejímu rozvoji. V této fázi zařazuji tvůrčí činnosti, které propojují různé druhy umění (hudbu, výtvarné umění, divadlo), a vedu žáky ke sdílení vlastních pohledů.

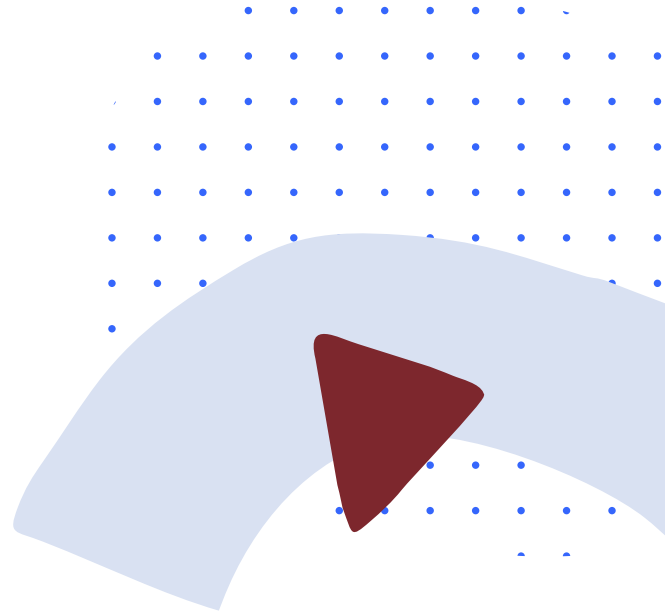
Další klíčové kompetence

- Seznamuji žáky s významnými umělci, památkami a uměleckými styly, například formou krátkých prezentací nebo výukových videí.
(KK k učení, komunikační)
- Organizuji aktivity spojené s poznáváním kulturních institucí v regionu, například interaktivní workshopy nebo exkurze.
(KK občanská a k udržitelnosti)
- Podporuji žáky v porovnávání tradičních a moderních kulturních projevů, například prostřednictvím ukázek nebo praktických činností.
(KK k učení, osobnostní a sociální, občanská a k udržitelnosti, komunikační)
- Zapojím žáky do přípravy školních kulturních projektů, například formou dramatických vystoupení, výtvarných výstav nebo hudebních prezentací.
(KK k podnikavosti a pracovní, osobnostní a sociální. k řešení problémů)

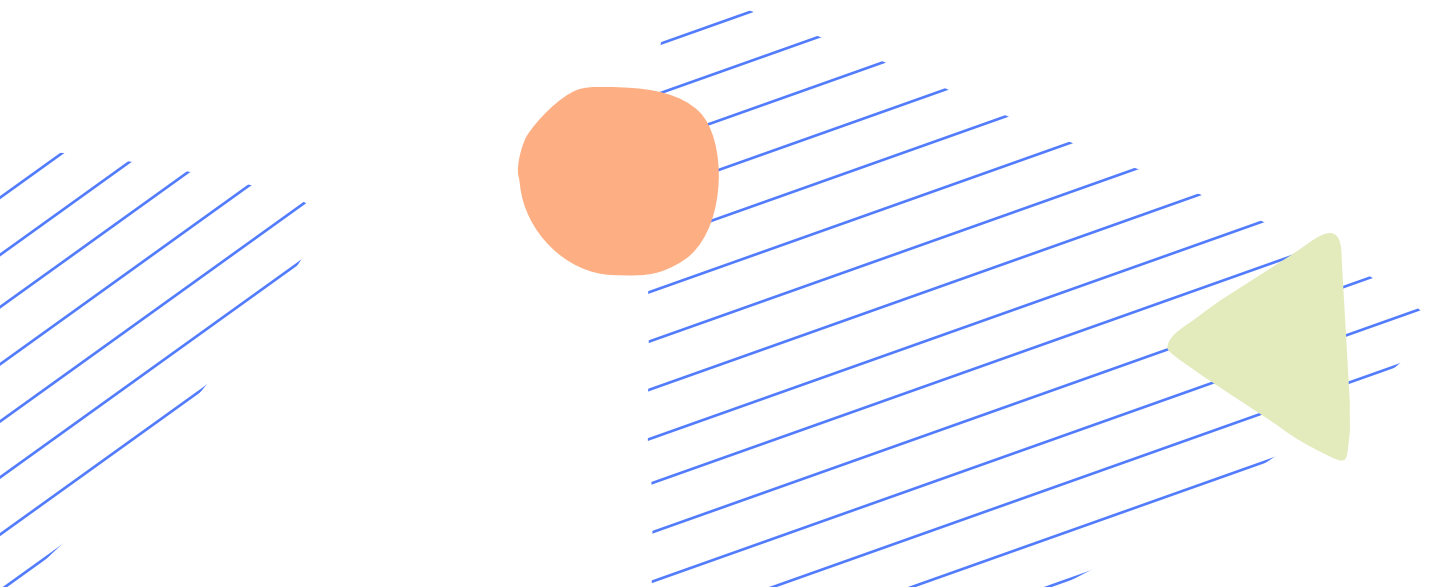
Základní gramotnosti čtenářská a pisatelská

- Motivuji žáky k tomu, aby věnovali pozornost knihám jako takovým (všimli si desek, přebalu, velikosti, písma, ilustracím apod.) zařazuji návštěvu knihoven.
- Motivuji žáky k tomu, aby si vyhledávali informace o kulturních událostech, na důvěryhodných zdrojích.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Metodická podpora

Žák z pohledu předmětu Umění

Přístup k umělecké výchově na 1. stupni základní školy reflektuje vývojové potřeby a schopnosti dětí ve věku 6–11 let. Výuka v této oblasti je zaměřena na hru, autenticitu a spontánnost v nižších ročnících, rozvoj specifických dovedností a vědomou tvorbu ve střední fázi, a na aplikaci znalostí, komunikaci prostřednictvím tvorby a reflexi u starších žáků. Celkový přístup je úzce provázán s kognitivním, motorickým a emocionálním vývojem dětí.

V 1. a 2. třídě, tedy ve věku 6–8 let, se děti nacházejí ve fázi konkrétních operací podle Piageta (Piaget, 1970¹). V tomto období je klíčové využívat hravou a spontánní tvorbu, která podporuje přirozené experimentování a rozvoj jejich motorických dovedností. Hra zde slouží jako prostředek pro zkoumání a učení, přičemž podporuje i sociální dovednosti. Autenticita tvorby se projevuje v podpoře jedinečného sebevyjádření, které pomáhá budovat sebedůvěru a podporovat jedinečnost každého dítěte. Spontánní aktivity jsou důležité, protože děti v tomto věku přirozeně projevují kreativitu bez obav o dokonalost výsledku.

V oblasti recepce a reflexe umění se děti učí vnímat umělecká díla prostřednictvím smyslů, jako jsou zrak, sluch a dotek. Důraz je kladen na vyjadřování emocí a asociací spojených s těmito díly, což jim umožňuje propojit umění s jejich vlastními zkušenostmi. Reflexe v této fázi by měla být neformální a hravá, aby děti neměly pocit tlaku na „správnost“ svých odpovědí. Kulturní povědomí se rozvíjí prostřednictvím hravého objevování a jednoduchých aktivit, při kterých se děti seznamují se základními kulturními tradicemi a projevy. Aktivně se zapojují do školních a komunitních událostí, například při přípravě výzdoby na svátky nebo účasti na školních besídkách.

V 3. a 4. třídě, tedy ve věku 8–10 let, děti zdokonalují schopnost plánování a strukturování tvorby. Zlepšují své jemné motorické dovednosti a rozvíjejí základní postupy a techniky specifické pro různé druhy umění. Výuka je zaměřena na vědomou tvorbu, kdy děti začínají uvažovat o tom, jaké techniky a postupy nejlépe vyjádří jejich představy. Přesto je důležité ponechat prostor pro objevování a experimentování, aby byla zachována jejich zvědavost a radost z tvorby.

V oblasti recepce a reflexe umění se děti v tomto období učí rozpoznávat základní prvky uměleckých děl, jako jsou barvy, tvary, pohyb, rytmus nebo melodie. Postupně začínají hledat souvislosti mezi různými díly a porovnávat je, což jim pomáhá rozvíjet schopnost abstraktního uvažování. Důraz je kladen na sdílení dojmů a na podporu porozumění umění jako prostředku komunikace. Kulturní povědomí se prohlubuje prostřednictvím poznávání kulturní rozmanitosti. Děti objevují různé kulturní projevy, srovnávají je a učí se chápat kulturu jako širší fenomén. Zapojují se do školních a komunitních projektů, například při přípravě výstav nebo školních vystoupení.

V 5. třídě, ve věku 10–11 let, děti přecházejí k abstraktnějšímu myšlení, které jim umožňuje chápat složitější koncepty a symboliku v umění. Výuka v oblasti umění a kultury se zaměřuje na aplikaci získaných dovedností ve složitějších tvůrčích projektech. Děti jsou schopny vědomě vybírat postupy, techniky a materiály, které nejlépe vyjádří jejich záměr. Důležitou součástí výuky je komunikace prostřednictvím tvorby, kdy se děti učí reflektovat svůj tvůrčí proces a sdílet myšlenky a emoce, které jejich díla vyjadřují.

V oblasti recepce a reflexe děti objevují hlubší významy uměleckých děl, rozpoznávají symboliku a vztah mezi formou a obsahem. Jsou vedeni k formulaci vlastních názorů a jejich zdůvodnění, což podporuje rozvoj analytického a kritického myšlení. Kulturní povědomí je v této fázi zaměřeno na hledání souvislostí a hlubšího významu. Děti reflektují

1 Piaget, J. (1970). Psychologie inteligence. Praha: SPN.

své zážitky z kulturních aktivit, uvědomují si hodnotu umění a kultury ve svém životě a aktivně se zapojují do školních a komunitních projektů, například při přípravě výstav nebo kulturních akcí.

Výuka v předmětu Umění na 1. stupni základní školy tedy respektuje vývojové potřeby dětí, podporuje jejich kreativitu, umožňuje rozvoj dovedností a postupně je připravuje na vědomou reflexi a pochopení hlubších významů umění a kultury. Tento strukturovaný přístup pomáhá dětem rozvíjet jejich tvůrčí, emocionální a kulturní potenciál.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Charakteristika vývoje žáka pro předmět Umění, tematický okruh Tvorba a interpretace

Přístup k výuce obsahů vycházejících z uměleckých oborů je postaven na vývojových principech, které respektují přirozené změny v dětském myšlení, motorických dovednostech a emočním vývoji. Propedeutika tvůrčích a interpretačních postupů založená na hře, experimentaci a spontánních a přirozených činnostech tvorby v 1. a 2. třídě připravuje žáky na cílenější rozvoj dovedností a vědomější a technicky propracovanější práci ve 3. a 4. třídě. V 5. třídě jsou již schopny aplikovat své dovednosti a znalosti, komunikovat svými díly a reflektovat svůj vlastní tvůrčí proces.

<p>1. etapa 1.+2. třída</p>	<p>Propedeutika vycházející z principů hry, autenticity, spontaneity</p>	<p>V tomto raném období školního věku (6–8 let) děti procházejí fází konkrétního myšlení (Piagetova fáze konkrétních operací) a učí se ovládat své motorické dovednosti, což je klíčové pro jejich tvůrčí vývoj. Proto je vhodné výuku předmětů vycházejících z uměleckých oborů orientovat na tyto aspekty:</p> <p>Hra: Žáci v tomto věku se nejlépe učí prostřednictvím hry, která jim umožňuje experimentovat s různorodými uměleckými prostředky a postupy bez pocitu selhání nebo tlaku na výsledky. Hra je nástrojem pro rozvíjení tvořivosti a poznání světa, protože poskytuje bezpečné prostředí pro zkoumání. Hra často rozvíjí i sociální dovednosti žáků, které jsou důležité pro skupinovou a později i týmovou tvorbu.</p> <p>Autenticita: Podpora přirozeného sebevyjádření žáků je zásadní. Je důležité, aby chápali, že jejich vlastní tvorba je jedinečná a že každý jejich počín je cesta objevování různých možností. Autenticita přispívá k budování sebedůvěry a rozvíjení jedinečných nápadů.</p> <p>Spontaneita a přirozenost: V tomto období je třeba podporovat spontánní tvorbu, protože děti jsou přirozeně otevřené novým podnětům a projevují kreativitu bez obav o dokonalost. Spontaneita umožňuje dětem vyjádřit své bezprostřední vjemy, emoce, myšlenky a představy.</p>
<p>2. etapa 3.+4. třída</p>	<p>Tvorba, rozvoj dovedností specifických pro umění</p>	<p>V tomto věku (8–10 let) děti začínají chápat složitější zadání, stanovovat si náročnější záměry pro tvorbu a interpretaci a zlepšují své jemné motorické dovednosti. Tvořivost je stále důležitá, ale zároveň se rozvíjí schopnost plánování a postupné strukturování tvorby:</p> <p>Rozvoj specifických dovedností: Děti jsou schopny zvládat základní postupy a prostředky jednotlivých druhů umění, pracují s konkrétnějšími formami, technikami a materiály, které jim pomáhají rozvíjet jejich dovednosti (zručnost, pohybová koordinace; cit pro rytmus, barvu, hmotu, prostor; hlasové, intonační a mluvní dovednosti; dovednosti hry na jednoduše ovladatelné nástroje, prostorovou orientaci; dovednosti párové a skupinové spolupráce apod.)</p> <p>Vědomá tvorba: Žáci jsou vedeni k cílené tvorbě, která vyžaduje určitou míru plánování. Tvoření není již čistě spontánní, ale děti se učí uvažovat o tom, jaké postupy, prostředky, techniky nejlépe vyjádří jejich představu.</p> <p>Prostor pro zkoušení a zlepšování: I když se zaměřují na konkrétní dovednosti, děti stále potřebují prostor pro zkoumání a objevování různých uměleckých postupů. Důležité je podporovat jejich zvědavost a motivaci k experimentování.</p>

<p>3. etapa 5. třída</p>	<p>Aplikace, komunikace tvorbou, reflexe</p>	<p>Ve věku 10–11 let děti vstupují do fáze abstraktního myšlení (Piagetova fáze formálních operací) a jsou schopny lépe rozumět symbolickému významu a složitějším pojmům. Ve výuce obsahů vycházejících z uměleckých oborů by proto měly být rozvíjeny schopnosti aplikace, komunikace a reflexe:</p> <p>Aplikace dovedností: Děti jsou schopny využívat své naučené dovednosti v komplexnějších tvůrčích a interpretačních projektech. Tyto projekty mohou mít určitý koncept nebo téma, které vyžaduje již více soustředěnou práci a vědomou volbu tvůrčích a interpretačních postupů, prostředků a technik a materiálů.</p> <p>Komunikace tvorbou: V této fázi je kladen důraz na to, aby žáci chápali, že umělecká tvorba může být formou komunikace. Žáci by měli být vedeni k tomu, aby dokázali svou práci a dílo reflektovat a vysvětlovat ostatním, jaké myšlenky nebo emoce chtěli vyjádřit.</p> <p>Reflexe: Reflexe je klíčová pro další rozvoj žáků. Žáci se učí hodnotit výstupy vlastní tvorby a interpretace a výstupy svých spolužáků, přemýšlet o tom, co se jim povedlo, kde by se mohly zlepšit, jak se jim dařilo spolupracovat a jaký význam má jejich práce pro ně samotné i pro ostatní, jak se jim dařilo spolupracovat.</p>
-------------------------------------	---	--

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Charakteristika vývoje žáka pro předmět Umění, tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla

Přístup k tématu recepce a reflexe uměleckého díla musí respektovat psychologický vývoj dětí, jejich schopnost vnímat umělecká díla, přemýšlet o nich a vyjadřovat své názory. V jednotlivých ročnících se zaměřujeme na postupné rozvíjení vnímavosti, schopnosti porozumět uměleckým dílům a sdílení vlastních prožitků a úvah.

<p>1. etapa 1.+ 2. třída</p>	<p>Vnímání a sdílení pocitů</p>	<p>Smyslové vnímání a emoční propojení</p> <p>V tomto období jsou žáci ve fázi konkrétního myšlení (Piagetova fáze konkrétních operací). Jejich schopnost analýzy je omezená, ale mají přirozenou zvědavost a emocionální otevřenost, což je klíčové pro vnímání a reflexi umění.</p> <p>Smyslové vnímání: Žáci vnímají umělecká díla prostřednictvím smyslů (zrak, sluch, dotek). Je důležité je vystavovat různorodým uměleckým formám a povzbuzovat je k popisu toho, co vidí, slyší nebo cítí.</p> <p>Emoce a asociace: Učí se vyjadřovat své pocity a asociace spojené s uměleckými díly, což jim pomáhá propojit umění s vlastními zkušenostmi.</p> <p>Přirozenost a spontánnost: Reflexe by měla být neformální a hravá, aby žáci neměli pocit hodnocení „správně“ nebo „špatně“.</p>
<p>2. etapa 3.+4. třída</p>	<p>Hledání souvislostí a porozumění</p>	<p>V tomto věku žáci zdokonalují schopnosti abstraktního uvažování, ale stále potřebují konkrétní podněty. Výuka recepce a reflexe se zaměřuje na prohlubování schopnosti pozorování, popisu a vyjádření názorů.</p> <p>Rozpoznávání prvků: Žáci se učí identifikovat základní prvky uměleckého díla (barvy, tvary, rytmus, melodií, materiály), což rozvíjí jejich schopnost analyzovat a pojmenovávat jednotlivé aspekty díla.</p> <p>Srovnávání a spojování: Žáci srovnávají různá umělecká díla a hledají mezi nimi podobnosti a rozdíly. Učí se rovněž vztahovat umělecká díla k vlastním zkušenostem a zážitkům.</p> <p>Porozumění a sdílení: Začínají přemýšlet o významu uměleckých děl, sdílejí své dojmy a diskutují o tom, jak na ně dílo působí.</p>
<p>3. etapa 5. třída</p>	<p>Analýza a vyjadřování názorů</p>	<p>S přechodem k fázi formálních operací (Piaget) žáci začínají chápat symboliku, složitější pojmy a koncepty. Výuka recepce a reflexe se zaměřuje na podporu analytického a kritického myšlení.</p> <p>Hledání hlubšího významu: Žáci objevují skrytější významy uměleckých děl, rozpoznávají symboliku a vztah mezi obsahem a formou.</p> <p>Vyjádření názoru: Jsou vedeni k formulaci vlastních názorů na umělecká díla a k jejich zdůvodnění.</p> <p>Kritická reflexe: Učí se reflektovat, jak na ně dílo působí emocionálně, jaký má význam v širším kontextu a jak může ovlivňovat ostatní.</p>

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Charakteristika vývoje žáka pro předmět Umění, tematický okruh Kulturní povědomí a jednání

<p>Žáci budou schopni uvést příklady výtvarných děl, hudebních, divadelních nebo tanečních projevů, kulturních tradic a kulturních institucí vztahujících se k těmto druhům umění ve svém nejbližším okolí, lokalitě nebo regionu. Současně budou postupně rozvíjet schopnost sledovat a reflektovat kulturní události a aktivně se podílet na kulturních aktivitách v rámci školy a komunity.</p>		
<p>1. etapa 1.+ 2. třída</p>	<p>Vnímání a porozumění</p>	<p>prostřednictvím her a jednoduchých aktivit. Děti v tomto věku se nacházejí ve fázi konkrétního myšlení (Piagetova fáze konkrétních operací) a jejich schopnosti rozumět kultuře jsou úzce spjaty s přímými zážitky a jednoduchým, smyslovým poznáváním.</p> <p>Kognitivní vývoj: Žáci vnímají umění především prostřednictvím smyslů a reagují na základní podněty, jako jsou barvy, zvuky nebo pohyb. Dokážou pojmenovávat jednoduché prvky uměleckých a kulturních projevů (např. písnička, tanec, obrázek).</p> <p>Sociální a emocionální vývoj: Děti si uvědomují, že kultura je spojena se zážitky, emocemi a radostí. Začínají sdílet své pocity z uměleckých a kulturních aktivit (např. „Tohle se mi líbí, protože je to veselé.“).</p>
		<p>Hravé objevování kultury: zaměřeno na smyslové vnímání a první kontakt s kulturou</p> <p>Rozvoj kulturního povědomí a aktivní zapojení: Žáci se seznamují se základními kulturními tradicemi a uměleckými projevy ve svém nejbližším okolí (např. lidová písnička, místní svátky). Prostřednictvím jednoduchých her a aktivit se zapojují do kulturního dění školy a komunity (např. tvoření dekorací na svátky, účast na školních besídkách).</p>
<p>2. etapa 3.+4. třída</p>	<p>Poznávání rozmanitosti</p>	<p>Poznávání kulturní rozmanitosti: děti rozšiřují své povědomí, porovnávají a objevují různé kulturní projevy. Postupně rozvíjejí schopnost hledat souvislosti a chápat kulturu a umění jako širší fenomén. Stále však vyžadují konkrétní příklady a přímé zkušenosti.</p> <p>Kognitivní vývoj: Žáci dokážou rozpoznávat základní prvky umění (např. rytmus, melodie, barvy, tvary) a hledat mezi nimi jednoduché souvislosti. Začínají porovnávat různé kulturní projevy (např. hudba z různých zemí) a všímají si podobností a rozdílů.</p> <p>Sociální a emocionální vývoj: Děti si postupně uvědomují, že různí lidé mohou mít na umění různé názory. Učí se respektovat rozdíly a rozvíjejí empatii vůči jiným tradicím. Umění a kultura se stávají prostředkem k sebepoznání i pochopení ostatních.</p> <p>Rozvoj kulturního povědomí a aktivní zapojení: Žáci dokážou uvést konkrétní příklady kulturních tradic nebo akcí (např. místní zvyky, folklor). Jsou schopni sledovat jednoduché kulturní události (např. výstavy, koncerty) a reflektovat své zážitky. Aktivně se zapojují do jednoduchých tvůrčích činností v rámci školy nebo komunity (např. příprava školního vystoupení, výtvarné práce inspirované místní kulturou).</p>

<p>3.etapa 5. třída</p>	<p>Hledání souvislostí</p>	<p>Hledání smyslu v kultuře: začínají chápat hlubší významy kultury a umění, reflektují a zapojují se do tvorby. Na konci 1. stupně dochází k přechodu od konkrétního myšlení k abstraktnějšímu uvažování. Žáci stále potřebují konkrétní příklady, ale začínají chápat hlubší významy umění a kultury.</p> <p>Kognitivní vývoj: Žáci rozpoznávají základní prvky umění (např. melodii, rytmus, tvary, barvy) a začínají chápat, že umění může sdělovat myšlenky nebo hodnoty. Symboliku a abstraktní významy vnímají jednoduše a často potřebují vysvětlení.</p> <p>Sociální a emocionální vývoj: Děti reflektují své zážitky z uměleckých a kulturních aktivit, učí se sdílet názory a pocity v jednoduché formě. Chápu, že názory na umění se mohou lišit, a učí se respektovat rozdíly.</p> <p>Rozvoj kulturního povědomí a aktivní zapojení: Žáci dokážou uvést příklady kulturních tradic nebo institucí ve svém okolí (např. místní slavnosti, muzea, galerie). Jsou schopni reflektovat zážitky z kulturních událostí a zapojovat se do školních nebo komunitních kulturních projektů (např. vytváření výstavy, spolupráce na představení).</p>
------------------------------------	-----------------------------------	---

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Činnosti žáka v rámci tematického okruhu

Tvorba a interpretace

Hra a experiment

Tvořivé aktivity jsou zaměřeny na proces a zkušenost ze samotné činnosti. Primárním cílem těchto aktivit není vytvořit konkrétní dílo nebo prezentaci, ale spíše umožnit žákům prozkoumávat různé postupy, techniky a materiály, budovat a rozvíjet dovednosti potřebné pro tvorbu. Jde o činnosti, které podporují zkoumání, objevování a experimentování bez ohledu na konečný výsledek. Tvořivé aktivity jsou vedeny dovnitř – zaměřují se na prožitek, sebepoznání a osobní růst, rozvíjí schopnost žáka tvořit, experimentovat, spolupracovat apod. Činnost samotná není určena pro diváky / pozorovatele, sdílení jejího výsledku ale může být součástí procesu.

Tvorba

Tvůrčí aktivity jsou zaměřeny na dosažení konkrétního výsledku, díla. Tyto činnosti směřují k tomu, aby žák dokázal sdělit své myšlenky, pocity nebo nápady prostřednictvím konkrétního výstupu. Na rozdíl od hry a experimentu mají tvůrčí aktivity diváky – jsou určeny k prezentaci a sdílení s ostatními s cílem vytvořit smysluplné a sdělné dílo.

Reprodukce

Reprodukční činnosti jsou zaměřeny na rozvoj a upevnění dovedností, které vyžadují přesnost, technickou zručnost a zvládnutí stanovených postupů. Tyto činnosti slouží jako průprava pro interpretační i tvůrčí aktivity, neboť umožňují žákům získat zkušenosti s konkrétními technikami, nástroji a formami. Cílem reprodukčních činností není jen přesné opakování, ale také hlubší pochopení pravidel a struktur. Mohou zahrnovat cvičení zaměřená na zvládnutí hudebního rytmu, přesného pohybu v tanci či výtvarné techniky, které vyžadují precizní postup.

Interpretace

Interpretační činnosti se zaměřují na vyjádření a sdělení emocí, myšlenek nebo nálad prostřednictvím přednesu nebo ztvárnění existujícího díla. Patří sem například přednes básně, zpěv písně, hra na hudební nástroj. Cílem těchto činností je nejen zvládnutí technického provedení, ale také porozumění obsahu díla a jeho oživení pro publikum. Interpretační činnosti jsou vždy zaměřeny na sdělení směrem ven – na navázání vztahu s divákem nebo posluchačem, přičemž kladou důraz na vyjádření osobitého přístupu k interpretovanému materiálu.

Prezentace

Prezentační činnosti jsou zaměřeny na sdílení výsledků umělecké tvorby či interpretace s ostatními, ať už se jedná o diváky, posluchače, nebo jiné publikum. Tyto činnosti představují završení tvůrčího procesu, kdy žáci prezentují své práce, výkony nebo projekty, a to s důrazem na jejich estetickou hodnotu, kvalitu a záměr. Prezentace zahrnuje nejen samotný výkon, ale také plánování, přípravu a uvědomění si kontextu, ve kterém je dílo nebo interpretace předávána. Vede žáky k reflektování toho, jak jejich práce působí na ostatní, a podporuje schopnost formulovat a sdělovat myšlenky prostřednictvím uměleckých prostředků.

Reflexe

Reflexe činností a procesu zahrnuje zamyšlení nad jednotlivými kroky, metodami a postupy. Reflexe tvořivých a reprodukčních činností se zaměřuje na sebereflexi, tedy na vědomé posouzení svých vlastních činností a způsobů práce a na přijetí zpětné vazby od učitele nebo spolužáků a její využití jako podnět ke zlepšení. Reflexe výsledku tvorby a interpretace se zaměřuje nejen na finální výstup (například vytvořené dílo, inscenaci či interpretaci), ale také na proces, který k němu vedl. Žáci analyzují, jaké kroky, rozhodnutí a metody byly použity při tvorbě a interpretaci, a hodnotí, zda tyto metody vedly k požadovanému výsledku. Zahrnuje tak sebereflexi v podobě hodnotícího posouzení vlastního výkonu, přijetí zpětné vazby od spolužáků či učitele a poskytování zpětné vazby ostatním.

Projekt

Projekty v oblasti umění a kultury představují dlouhodobější činnosti, které propojují různé formy tvůrčích, interpretačních, prezentačních a reflektivních aktivit. Tyto činnosti jsou zaměřeny na proces interpretace, tvorby a objevování, při kterém žáci aplikují osvojené dovednosti a znalosti, propojují je, kombinují v komplexnějších aktivitách a výstupech. Při řešení projektů zapojují své individuální schopnosti a využívají je v týmové spolupráci. Projekty mohou mít různorodou formu – od kolektivní spolupráce na společném cíli až po individuální tvůrčí nebo interpretační projekty, které kladou důraz na rozvoj osobního uměleckého výrazu a hlubšího porozumění tvůrčím procesům.

Individuální projekty nabízejí prostor pro rozvoj specifických talentů a zájmů jednotlivých žáků. Tyto projekty podporují osobní interpretaci, experimentování a hledání vlastního uměleckého stylu, přičemž jejich cílem může být například vytvoření osobitého díla, interpretace nebo parafráze existujícího uměleckého díla nebo hloubková reflexe určitého tématu. Individuální projekty zároveň umožňují žákům pracovat vlastním tempem, přizpůsobovat si postupy a zaměřit se na vlastní cíle, přičemž stále čerpají z metodické podpory a inspirace z třídního prostředí.

Projekty mohou být zaměřeny na konkrétní výstup nebo tematické zadání, ale jejich hlavním cílem je rozvíjet kreativní myšlení, schopnost realizovat vlastní nápady a smysl pro spolupráci. Ve skupinových projektech je struktura nastavena tak, aby umožnila zapojení všech žáků, bez ohledu na jejich individuální dovednosti. Ti, kteří nevynikají v samotné umělecké tvorbě, mohou přispět například v oblasti plánování, organizace, technického zajištění nebo reflexe.

Není vždy nutné, aby výsledkem projektu byl veřejně předvedený výstup; důraz může být kladen na samotný proces, který zahrnuje zkoumání, experimentování, plánování a týmovou spolupráci. Výstupem projektu může být také interní prezentace, pracovní náčrt, audiovizuální záznam, interpretace uměleckého díla nebo diskuse nad vytvořenými koncepty.

Každý projekt zahrnuje tři hlavní fáze: přípravnou fázi, praktickou realizaci a reflexi. Reflexe, ať už individuální nebo skupinová, žákům umožňuje vyhodnotit své postupy, získat zpětnou vazbu a hlouběji porozumět jak své vlastní práci, tak práci svých spolužáků. Projekty podporují estetické vnímání, strategické myšlení a schopnost propojit různé znalosti a dovednosti v rámci tvůrčího procesu.

Důraz je kladen na rozvoj dovedností potřebných k tvorbě, interpretaci a sdílení uměleckých i kulturních projevů v různých kontextech. Ať už se jedná o individuální či týmové projekty, procesní přístup zdůrazňuje hodnotu kreativity, schopnost reagovat na výzvy a inovativní uvažování, které jsou důležité nejen v oblasti umění, ale i v širším kulturním a společenském kontextu.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Činnosti žáka v rámci tematického okruhu

Recepce a reflexe uměleckého díla

Vnímání díla

Žáci se soustředí na dílo prostřednictvím cílených smyslových a interpretačních aktivit. Mohou využívat metody řízeného pozorování, poslechu nebo pohybu, aby hlouběji porozuměli struktuře a charakteru díla. Tyto aktivity podporují koncentraci a osobní prožitek.

Sdílení prožitků

Prostor pro vyjádření a sdílení osobních dojmů a pocitů z díla. Reflexe může probíhat v malých skupinách nebo společně, s využitím verbálních i neverbálních prostředků. Žáci mohou své prožitky formulovat slovně, vizuálně nebo prostřednictvím pohybu.

Subjektivní (intuitivní) popis díla

Žáci popisují dílo na základě svého subjektivního vnímání a intuice. Popis může být zaměřen na prvky díla, které je nejvíce oslovily, bez nutnosti odborné analýzy. Důraz je kladen na spontánnost, představivost a individualitu.

Porozumění vyjadřovacím prostředkům

Žáci objevují, jaké vyjadřovací prostředky dílo využívá a jak ovlivňují jeho sdělení. Aktivity zahrnují pozorování, analýzu a interpretaci, při níž se žáci seznamují s možnostmi uměleckého vyjádření v různých formách.

Porovnávání

Žáci porovnávají různá díla, jejich vyjadřovací prostředky, témata či způsoby zpracování. Tento proces podporuje kritické myšlení, rozvoj schopnosti vidět souvislosti a vnímat rozdíly mezi uměleckými přístupy.

Hledání významu a sdělení

Žáci zkoumají možné významy díla a jeho sdělení. Tento proces zahrnuje kladení otázek, interpretaci symboliky a hledání vztahů mezi jednotlivými prvky díla a jeho celkovým poselstvím. Důraz je kladen na hledání více možností a perspektiv.

Reflexe díla

Žáci hodnotí dílo, jeho dopad na ně samotné a jeho vztah k širšímu kontextu. Reflexe může být zaměřena na emocionální, estetické i hodnotové aspekty díla. Výstupem mohou být verbální či vizuální vyjádření, která shrnují jejich poznatky a zkušenosti.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Činnost žáka v rámci tematického okruhu

Kulturní povědomí a jednání

Objevování kulturních hodnot

Žáci objevují hodnoty, které jsou součástí kultury, a zamýšlejí se nad jejich významem. Aktivity zahrnují poznávání tradic, obyčejů a zvyků, které odrážejí kulturní dědictví a jeho vliv na současnost.

Vnímání role kulturních institucí

Žáci se seznamují s funkcí a významem kulturních institucí. Učitel je vede k zamyšlení nad tím, jak tyto instituce ovlivňují jejich život a společnost. Aktivity zahrnují průzkum, diskuse nebo modelové situace.

Zkoumání kulturní rozmanitosti

Žáci se zaměřují na poznávání kulturních rozdílů i podobností a na hledání jejich významu v současném světě. Aktivity podporují rozvoj porozumění, respektu a otevřenosti k rozmanitosti kulturních projevů.

Účast na kulturním dění

Žáci se zapojují do kulturního života prostřednictvím organizovaných i spontánních aktivit. Tyto činnosti mohou zahrnovat reflexi jejich zkušeností, poznávání významu kulturních událostí a hledání možností aktivního přispění k rozvoji kultury.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Vazby na klíčové kompetence ve vztahu k předmětu Umění – uzlový bod 5. ročníku

Klíčová kompetence kulturní

Složka	OVU RVP	Úroveň SPLNĚNO RVP
Kulturní kontext	Kód: KKT-KON-000-ZV5-001 Uvede příklady některých kulturních institucí, projevů umění a kulturního dění ve svém okolí.	<ul style="list-style-type: none"> — Pojmenuje některé kulturní instituce (např. galerie, muzea, divadla, kina) a popíše jejich aktivity. — Vyjmenuje druhy umění (např. hudba, výtvarné umění, divadlo) a uvede příklady jejich prostředků. — Popíše některé místní kulturní instituce (např. muzeum, knihovna, divadlo) a uvede příklady kulturních a uměleckých akcí, kterých se zúčastnil.
Umění a kultura jako prostředek komunikace	Kód: KKT-UMK-000-ZV5-001 Vnímá umění a kulturu jako způsob poznávání světa a vypovídání o něm.	<ul style="list-style-type: none"> — Popíše umělecké dílo a vyjádří, jak na něj působí. — Zařadí zhlédnuté dílo k druhu umění a popíše jeho hlavní vyjadřovací prostředky. — Jednoduše interpretuje téma uměleckého díla.
Kulturní a umělecké sebevyjádření	Kód: KKT-SVJ-000-ZV5-001 Vyjadřuje své myšlenky a pocity prostředky různých druhů umění.	<ul style="list-style-type: none"> — Vytváří jednoduché umělecké dílo sám nebo ve skupině a popíše, co chtěl vyjádřit. — Pracuje na vyjádření vlastních i zadaných námětů a sdílí výsledky tvorby. — V týmové tvorbě přispívá svými nápady a oceňuje přínos ostatních.
Kulturní identita a rozmanitost	Kód: KKT-IDR-000-ZV5-001 Porovnává kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní kultury i jiných kultur.	<ul style="list-style-type: none"> — Popíše vybrané kulturní projevy a tradice ze svého okolí. — Popíše s ohleduplností kulturní zvyklosti a tradice ve svém okolí odlišné od jeho vlastních

Předmět Umění integruje různé umělecké oblasti a nevyžaduje samostatně formulované výsledky učení v rámci klíčové kompetence kulturní, protože jeho zaměření na vzájemně propojené formy uměleckého vyjádření (hudební, výtvarnou, dramatickou, filmovou a taneční výchovu) přirozeně podporuje širší kulturní rozvoj žáků. Tento integrovaný přístup umožňuje žákům rozvíjet dovednosti nejen v jednotlivých uměleckých disciplínách, ale také schopnost chápat souvislosti mezi nimi a využívat je pro osobní vyjádření, reflexi a porozumění kulturním hodnotám. Umění tedy není pouze o osvojení technik a znalostí specifických pro každou oblast, ale o komplexním procesu, který vede k hlubšímu pochopení umění jako nástroje pro komunikaci, sebereflexi a formování kulturního povědomí. Tento přístup zároveň podporuje schopnost žáků aplikovat své umělecké a kulturní zkušenosti v každodenním životě, což přispívá k jejich kulturnímu jednání a uvědomění si role umění v širším společenském kontextu.

Naopak specifikace u očekávaných výsledků učení klíčových kompetencí na úrovni Splněno v předmětu Umění je nezbytná, protože umění má jedinečný potenciál rozvíjet

kompetence, které jsou významné pro celkový osobnostní a sociální rozvoj žáků. Umělecké činnosti, jako je tvorba, interpretace, a spolupráce v různých disciplínách, umožňují žákům nejen rozvíjet svou kreativitu a kritické myšlení, ale také zlepšovat komunikační a sociální dovednosti. Tento specifický přístup k umění pomáhá žákům lépe řešit problémy, přizpůsobovat se změnám a efektivně spolupracovat v týmech, čímž přispívá k naplňování dalších klíčových kompetencí.

Klíčová kompetence k učení

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Umění se učit	Kód: K KU-SMU-000-ZV5-001 Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.	<ul style="list-style-type: none"> — Hodnotí úspěšnost zvolených strategií učení na základě pozorování vlastních výsledků a zaznamenávání pokroku (vybírání, které učební strategie použije v modelových případech za účelem organizace vlastního učení). — Používá jednoduché kroky k organizaci svého učení, celkového rozvoje (např. vytváření seznamů úkolů, vedení poznámek, vytváření vizuálních map k zapamatování nejdůležitějších informací). — Naplánuje jednoduchý výukový cíl s dopomocí učitele. — Pracuje s chybou jako s příležitostí k růstu. — 	<ul style="list-style-type: none"> — Reflektuje úspěšnost zvolených strategií při tvůrčích činnostech na základě pozorování vlastních výsledků a zaznamenávání pokroku (např. výběr vhodných postupů při tvorbě uměleckého projektu nebo cvičení). — Používá jednoduché kroky k organizaci svého tvůrčího procesu a rozvoje (např. plánování postupů při tvorbě díla, vytváření nebo map inspirace). — S podporou učitele naplánuje jasný cíl v umělecké činnosti (např. dokončení díla, příprava na vystoupení či prezentaci projektu). — Vnímá chybu jako příležitost ke zlepšení a přirozenou součástí procesu učení a tvorby.
Smysl a cíl učení, celoživotní učení	Kód: K KU-USU-000-ZV5-001 Monitoruje své procesy učení.	<ul style="list-style-type: none"> — Je aktivním účastníkem učení, nejen pasivním příjemcem informací. — Vybírá a uzpůsobuje situace ve vztahu k motivaci (vybírání, co ho baví, zajímá – je si vědom toho, že se může učit z vlastní iniciativy). — Orientuje se na dokončení úkolu či jeho dílčích kroků. — Upravuje podmínky učení pro zvýšení vlastní koncentrace. — Srovnává výsledky svého učení s předpoklady. — Chápe důležitost vzájemné pomoci při dosahování učebních cílů. — Přijímá učení skrze činnosti zkušenosti, interakce. 	<ul style="list-style-type: none"> — Aktivně se zapojuje do tvůrčího procesu, navrhuje vlastní řešení a přístupy v umělecké tvorbě. — Vybírá a přizpůsobuje aktivity svým zájmům a motivaci, volí témata a postupy, které ho inspirují. — Zaměřuje se na dokončení projektů, reflektuje pokrok a hodnotí výsledky oproti plánovaným cílům. — Vnímá význam spolupráce a vzájemné pomoci při skupinových projektech. — Učí se skrze praktické činnosti, experimentování, zkušenosti a interakce s ostatními.

Klíčová kompetence komunikační

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Vyjadřování	<p>Kód: KKK-VYJ-000-ZV5-001</p> <p>Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Sděluje své myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky, ačkoli zvolená forma vyjádření nemusí být vždy výstižná. — Využívá relativně omezený, spíše repetitivní repertoár běžných výrazových prostředků jazykových (řeč včetně intonace či větného přízvuku), tělesných (gesta, pohledy, výrazy tváře, postoje těla atd.), popřípadě vizuálních a grafických (jednoduché náčrty atd.). — Dorozumívá se v běžných, každodenních školních i mimoškolních situacích, přičemž v omezené míře volí výrazové prostředky odpovídající danému komunikačnímu záměru (sdělení, žádosti, prosbě, rozkazu apod.) a situaci; někdy k tomu ovšem potřebuje čas na přípravu či pomoc druhých. — Zpětně označí a zdůvodní situace, při kterých svým vyjadřováním pozitivně či negativně působil na myšlení a prožívání druhých (např. reflektuje nevhodné vyjádření nesouhlasu, užití rozkazu místo žádosti). — Na základě předem daných kritérií (např. ve formě připravené osnovy, výčtu klíčových informací, předpřipravených frází) prezentuje sebe a výstupy samostatné či skupinové práce před známým i neznámým publikem. 	<ul style="list-style-type: none"> — Vyjadřuje své myšlenky, nápady, pocity a úsudky v umělecké tvorbě, i když zvolená forma nemusí vždy být ideálně výstižná. — Používá základní výrazové prostředky umění pro komunikaci svých myšlenek- — Všímá si, jak výsledky jeho tvorby vnímají druzí a učí se, jak své sdělení přizpůsobit pro lepší porozumění. — Prezentuje výsledky své individuální nebo skupinové před ostatními, předem promyslí, jak svou práci představí, aby ostatní snadno pochopili jeho sdělení.

<p>Aktivní naslouchání</p>	<p>Kód: KKK-AKN-000-ZV5-001</p> <p>Během mluvené interakce respektuje základní potřeby komunikačního partnera.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Ve své reakci na předchozí sdělení demonstruje porozumění vybraným jazykovým (např. obsahu otázky, žádosti, sdělení) i tělesným (např. gestu, výrazu tváře) prostředkům komunikačního partnera, ačkoli může mít problém soustředit se na delší sdělení. — Dává prostředky jazykovými (např. souhlasnými signály) i tělesnými (např. očním kontaktem, přikyvováním) komunikačnímu partnerovi najevo, že naslouchá jeho sdělení. 	<ul style="list-style-type: none"> — Naslouchá nápadům a návrhům ostatních v rámci uměleckého procesu a reaguje na podněty při společné tvorbě. — Respektuje názory a pocity ostatních účastníků tvůrčího procesu a oceňuje jejich přínos při společné tvorbě. — Naslouchá zpětné vazbě, reflektuje ji při hodnocení tvůrčích výstupů a zohledňuje různé pohledy na dané téma. — Přizpůsobuje své reakce a postupy v tvůrčím procesu podle aktuálních podnětů a situace.
		<ul style="list-style-type: none"> — V obvyklých situacích se neprojevuje způsobem, který by vůči komunikačnímu partnerovi mohl působit nezdvořile či rušivě (např. nesouhlasným kýváním hlavou, zdviženým obočím, skákáním do řeči, popř. vykonáváním paralelní aktivity, která je v dané situaci nevhodná). — Průběžně a včas dává jazykovými i tělesnými prostředky zdvořile na vědomí, pokud něčemu nerozumí. — S pomocí učitele zpětně reflektuje kvalitu komunikačního procesu a identifikuje základní problémy a jejich příčiny (např. komunikační fauly, nedorozumění). 	<ul style="list-style-type: none"> — Pokud něčemu nerozumí, hledá způsob, jak lépe porozumět, a ochotně upravuje svůj přístup na základě naslouchání ostatním. — Hodnotí, jak jeho naslouchání a reakce ovlivnily týmovou spolupráci při tvorbě uměleckých děl. — Identifikuje situace, kdy došlo k nedorozumění, a hledá způsoby, jak zlepšit vzájemné porozumění a komunikaci v rámci tvůrčí činnosti.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Identita	Kód: KOS-SEB-000-ZV5-001 Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.	<ul style="list-style-type: none"> — Na základě svých zkušeností identifikuje své silné a slabé stránky, stanovuje si jednoduché cíle pro jejich rozvoj. — Předvídá své chování a emoce v běžných situacích. — Ve vztahu ke svým vrstevníkům popíše, v čem je stejný a v čem jiný. — Je ochotný zkoušet nové věci (prožitky úspěchu v dané činnosti, aktivitě). 	<ul style="list-style-type: none"> — Na základě svých zkušeností v tvůrčí činnosti identifikuje své silné a slabé stránky a stanovuje si jednoduché cíle pro jejich rozvoj. — Předvídá své chování a emoce při tvůrčí práci (např. jak zvládne trému při vystoupení nebo frustraci při technických obtížích). — V rámci spolupráce na uměleckých projektech popíše, v čem je jeho přístup podobný nebo odlišný od přístupu vrstevníků (např. výběr stylu, techniky nebo tématu). — Je ochotný experimentovat s novými postupy, materiály nebo přístupy v umělecké tvorbě, což podporuje jeho pocit úspěchu a radost z tvoření.
Empatie a porozumění druhým	Kód: KOS-EMP-000-ZV5-001 Všimá si potřeb druhých a reaguje na ně.	<ul style="list-style-type: none"> — Odmítne komunikaci nebo chování, které mu není příjemné. — Vnímá emoce a potřeby jiných lidí a jedná s ohledem na jejich pocity. 	<ul style="list-style-type: none"> — Odmítne formu komunikace nebo chování v rámci umělecké spolupráce, které mu není příjemné, a jasně vyjádří své hranice.
		<ul style="list-style-type: none"> — Respektuje rozmanitost a rozdíly mezi lidmi („Tolerance je moudrá víra, že i druhý může mít pravdu.“). — Nečiní záměrně druhým to, co nechce, aby oni činili jemu. — Rozlišuje mezi správným a nesprávným chováním v jednoduchých situacích. — Dodržuje základní morální zásady. 	<ul style="list-style-type: none"> — Vnímá emoce a potřeby ostatních při společné tvůrčí činnosti (např. při práci na skupinovém projektu) a jedná s ohledem na jejich pocity a názory. — Respektuje rozmanitost a rozdíly v uměleckém vyjádření ostatních. — Dodržuje základní morální zásady při práci s uměleckými díly (např. respektování autorských práv a originality).

Klíčová kompetence k občanství a k udržitelnosti

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Odpovědné rozhodování a jednání	Kód: KOB-ODP-000-ZV5-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.	<ul style="list-style-type: none"> — Identifikuje příklady nespravedlnosti. — Navrhuje, čím on či ostatní lidé mohou přispět k odstraňování či snižování nespravedlnosti. — Vědomě vstupuje do situací, kdy za něco přebírá svůj díl odpovědnosti, a vyjadřuje, jak vnímá svůj díl odpovědnosti. — Vyhodnocuje, zda a jak převzetí odpovědnosti zvládl a co se naučil nového o sobě, procesech, skupině a okolí. — Hodnotí dopady svého každodenního jednání na ostatní lidi a svět a uskutečňuje na základě toho kroky ke zlepšení dopadů svého jednání na ostatní lidi a svět. — Zvažuje možné dopady různých rozhodnutí a oceňuje rozhodnutí odpovědná vůči ostatním a okolí. 	<ul style="list-style-type: none"> — Rozpoznává nespravedlnost v uměleckém prostředí (např. při hodnocení prací nebo přístupu k práci ostatních). — Navrhuje, jak uměleckými prostředky přispět ke zlepšení situací nespravedlnosti (např. tvorbou plakátu, scénky nebo výtvarného díla). — Aktivně se zapojuje do skupinové tvorby, přebírá odpovědnost za svou část práce a reflektuje svůj přínos. — Vyhodnocuje, jak zvládl svou roli v uměleckém projektu, a zvažuje, co se naučil o sobě a skupinové spolupráci. — Reflektuje dopady svého přístupu k tvorbě na ostatní členy skupiny a navrhuje kroky ke zlepšení vzájemné spolupráce. — Uvažuje o možných důsledcích rozhodnutí v tvůrčích aktivitách a oceňuje odpovědný přístup k tvorbě a spolupráci.

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Složka	OVU RVP	Úroveň splněno RVP	Úroveň splněno Umění
Nápady, příležitosti a výzvy	Kód: KPP-NAP-000-ZV5-001 Je otevřený nápadům, příležitostem a výzvam.	<ul style="list-style-type: none"> — Rozpoznává příležitosti pro změnu k lepšímu. — Nápady nechává volně plynout a nebojí se je vyslovit. — Vyhodnocuje a třídí nápady v rámci zadaných kritérií, vlastních měřítek či svých aktuálních možností. 	<ul style="list-style-type: none"> — Rozpoznává příležitosti pro zlepšení v umělecké tvorbě nebo prezentaci (např., výběru tématu, stylu zpracování). — Svobodně přichází s nápady na umělecké projekty, nebojí se experimentovat a sdílet své návrhy s ostatními.
		<ul style="list-style-type: none"> — Formuluje a přehodnocuje své představy a jednoduché vize o tom, jak by si přál, aby se současná situace vyvíjela. 	<ul style="list-style-type: none"> — Vyhodnocuje a vybírá nápady podle zadaných kritérií nebo vlastních uměleckých preferencí a možností. — Formuluje a upravuje své představy o tom, jak by chtěl dále rozvíjet své umělecké dovednosti nebo projekty.

Spolupráce a týmová práce	Kód: KPP-TYM-000-ZV5-001 Podílí se na spolupráci ve skupině.	<ul style="list-style-type: none"> — Prakticky si zkouší různé role ve skupině (v týmu). — Snaží se být pro skupinu prospěšným členem. — Navrhne možnost kombinace více nápadů, je ochotný dělat kompromisy. 	<ul style="list-style-type: none"> — Prakticky zkouší různé role v uměleckém týmu během společné tvorby. — Aktivně přispívá k úspěchu skupinového uměleckého projektu svými nápady, dovednostmi nebo podporou ostatních. — Navrhuje kombinace různých uměleckých přístupů nebo nápadů a je otevřený kompromisům pro dosažení společného výsledku.
----------------------------------	---	---	--

Klíčová kompetence k řešení problémů

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Badatelství	Kód: KRP-BAD-000-ZV5-001 Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.	<ul style="list-style-type: none"> — Formuluje jednoduché otázky, na které lze hledat odpovědi pozorováním, měřením či zkoumáním. — Naplňuje postup a realizuje pozorování, měření či zkoumání s ohledem na zvolený problém (výzkumnou otázku). — Popíše rozdíl mezi podloženými a nepodloženými názory a tvrzeními. 	<ul style="list-style-type: none"> — Formuluje jednoduché otázky týkající se tvůrčího procesu nebo díla, na které lze hledat odpovědi skrze pozorování či experimentování s postupy, materiály a technikami. — Naplňuje postup a realizuje tvůrčí experimenty nebo pozorování v rámci uměleckého projektu s ohledem na zvolený problém nebo zadání. — Rozlišuje mezi podloženými a nepodloženými názory na umělecká díla a procesy (např. na základě vlastního pozorování, zpětné vazby)
Řešení běžných problematických situací	Kód: KRP-RPS-000-ZV5-001 Rozlišuje mezi osobními a společnými problémy s ohledem na různé perspektivy.	<ul style="list-style-type: none"> — Identifikuje problém a navrhuje jednoduchá řešení. — Identifikuje situace, kde mohou mít různí lidé odlišné názory nebo pocity, a diskutuje o nich. — Porovnává různá řešení. 	<ul style="list-style-type: none"> — Rozpozná problém v tvůrčím procesu (např. technický, výrazový nebo organizační) a navrhuje jednoduchá řešení. — Rozpoznává situace, kde mohou mít různí lidé odlišné názory nebo pocity ohledně uměleckých děl nebo tvůrčích postupů, a diskutuje o nich s respektem. — Porovnává různá řešení uměleckých problémů, zvažuje jejich přínosy a omezení v kontextu záměru nebo projektu.

Klíčová kompetence digitální

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Tvorba digitálního obsahu	Kód: KDI-TDO-000-ZV5-001 Vytváří jednoduchý digitální obsah v rámci plnění stanovených výukových cílů.	<ul style="list-style-type: none"> — Vytváří jednoduchý digitální obsah. — Provádí základní změny obsahu, který vytvořil někdo jiný s cílem přizpůsobit ho novým účelům. — Vytvoří posloupnost instrukcí pro digitální technologie k provedení jednoduchého úkolu. 	<ul style="list-style-type: none"> — Vytváří jednoduchý digitální obsah, jako jsou obrázky, texty nebo prezentace, pro konkrétní účel. — Upravuje a mění obsah, který vytvořil někdo jiný (např. text, obrázků nebo video), aby ho přizpůsobil novému projektu nebo potřebám. — Vytvoří jednoduchou posloupnost instrukcí (např. v grafickém editoru nebo hudebním programu) k dosažení konkrétního uměleckého výsledku.
Digitální informace a data	Kód: KDI-DAT-000-ZV5-001 Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.	<ul style="list-style-type: none"> — Vyhledá potřebnou informaci v doporučených zdrojích. — Posoudí relevanci získané informace. — Ukládá si získaná digitální data, informace a obsah tak, aby je znovu našel a mohl použít. 	<ul style="list-style-type: none"> — Vyhledává informace v doporučených uměleckých zdrojích (např. knihách, online galeriích, hudebních databázích) potřebných pro inspiraci nebo tvorbu. — Posoudí relevanci získaných informací pro svou uměleckou práci, například vhodnost stylu, techniky nebo tématu pro svůj projekt. — Ukládá digitální obsah (např. obrázky, zvuky, videa) tak, aby je mohl snadno najít a využít při své tvorbě nebo ve spolupráci s ostatními.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Vazby na základní gramotnosti ve vztahu k předmětu Umění – uzlový bod 5. ročníku

Základní gramotnost čtenářská a pisatelská

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Vztah ke čtení a čtenářství, psaní a pisatelství	Čte a píše množství textů různého typu.	<ul style="list-style-type: none"> — Při výběru knihy využívá informace z obalu knihy, prolistování i zběžné začtení. — Při psaní vyjadřuje vlastní zkušenosti, prožitky, pocity. — Charakterizuje osoby nebo postavy, vysvětluje příčiny událostí, podle svého záměru doplňuje další okolnosti či podrobnosti. — Vysvětlí, čím text, který čte, naplňuje jeho účel čtení — Uvádí důvody, proč píše svůj text. — Ve svých zápisech nebo hovorech o četbě reflektuje, do jakých nových druhů četby se pouští. — Pouští se do témat, záměrů nebo forem, které dosud nevyzkoušel. — V reakcích na četbu se opírá o text. — Ke svému textu vyjadřuje svůj názor a naslouchá odezvě od druhých. — Čte pravidelně celé knihy a texty, užívá si příběhů i využívá informací z četby. — Ve svém textu dává najevo osobní pohled, vybírá témata a informace, které považuje za důležité; vědomě vylepšuje svůj text. 	<ul style="list-style-type: none"> — Knihu vnímá jako objekt, který v něm může vyvolávat pocity libosti (tzn., že vnímá knihu jako estetický objekt). — Jednoduchou písemnou formou vyjádří svůj pocit z výsledku své individuální nebo skupinové tvorby nebo interpretace; rozsah a podobu textu si určí sám. — Sdělí, zda texty nebo knihy které přečetl souvisely s tématy, kterým se věnoval ve své tvůrčí činnosti. — Vyjádří, co si o textu myslí a vyslechne si názory ostatních.

Základní gramotnost logicko-matematická

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Matematická reflexe	Tvoří důkazy správnosti matematických postupů a argumentů.	<ul style="list-style-type: none"> — Popíše jednotlivé kroky řešení matematické situace s využitím vhodného matematického modelu na základě své evidence postupu řešení. — Formuluje rozdíly mezi objekty podle různých kritérií. — Ověří platnost svých zjištění s využitím osvojených znalostí a dovedností i porovnáním s doporučenými informačními zdroji. 	<p><i>Tematický okruh ITS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Rozporná, jaké kroky předcházejí a jaké následují (např. při práci na projektech, tvorbě jednoduchých scénářů, při práci s rytmickými vzorci apod.) — Popíše postup např. při jednoduchých grafických technikách, při animaci, prostorové tvorbě s modelovací hmotou
		<ul style="list-style-type: none"> — Vyvozuje a formuluje logické závěry na základě poznatků. — Vysvětlí základní vztahy mezi matematickými informacemi a poznatky. — Vyhodnotí přínos využití matematického modelu pomocí reflektivní techniky. — Reflektuje zažívanou radost při řešení matematické situace. 	
Použití matematiky	Kontroluje použité matematické modely.	<ul style="list-style-type: none"> — Odhaluje matematický problém v jednoduché reálné situaci. — Použije vhodný matematický aparát při řešení jednoduché reálné situace. — Vyhodnocuje přínos využití matematického aparátu v nově zažívané situaci. — Zažívá radost z vyřešené úlohy. 	
Matematické uvažování	Zkoumá vzory a zákonitosti v různých matematických situacích.	<ul style="list-style-type: none"> — Klasifikuje objekty a určuje jejich pořadí na základě rozlišujících znaků. — Usuzuje na vztahy a souvislosti mezi objekty a vyvozuje logické závěry. — Popíše slovně a zapíše své kroky při řešení jednoduché i složitější úlohy. — Rozpozná a slovně popíše logické vzory a souvislosti dané situace. — Porovnává a rozlišuje jednoduché rozdíly mezi objekty a vzory na základě zvolených podmínek. 	<p><i>Tematický okruh RRUD</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Vnímá rozdílnosti rytmů – pravidelné/nepřavidelné metrum. — Rozeznává typy prvků v obraze a to, jak jsou uspořádány (např. vertikálně, horizontálně, diagonálně, tvoří dvojice, trojice apod.).

<p>Modelování matematického problému</p>	<p>Využívá obecné matematické modely v kontextu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Řeší problémy (modelové situace) v různých kontextech s využitím modelování, metody pokus–omyl a osvojeného matematického aparátu. — Kontroluje použité matematické modely na základě svých předchozích poznatků. — Řeší opakovaně problém (modelovou situaci) v různých kontextech reálného života modelováním, identifikuje souvislosti mezi modelovými situacemi. — Odhaduje na využití různých modelů pro jednu situaci a usiluje o jejich zobecnění pro danou situaci. — Při popisu modelů využívá běžný i matematický jazyk s určitou mírou zobecnění pomocí symbolického jazyka. — Využívá názorné grafické modely k popisu reálné situace (např. číselnou osu a nákres). 	<p><i>Tematické okruhy ITS a KPJ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Odhaduje, jak by bylo možné vyřešit problém, se kterým se při vlastní nebo skupinové tvorbě nebo interpretaci setkal. — Odhaduje, zda řešení, ke kterému přistoupil on sám nebo tvůrčí tým by bylo možné přenést i do jiných podmínek či situací. — Při řešení situace využije podle okolností nebo svého uvážení i nákresy, grafické symboly.
---	--	---	---

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Klíčové kompetence ve vztahu k předmětu Umění, tematickému okruhu Tvorba a interpretace

Klíčové kompetence ve vztahu k předmětu Umění, tematickému okruhu Tvorba a interpretace	
Klíčová kompetence k učení	V tvůrčích činnostech si žáci postupně uvědomují, že k dosažení výsledku je potřeba nejen talent, ale také snaha, trpělivost a chuť zkoušet nové věci. Při tvorbě objevují radost z učení prostřednictvím malých objevů a vlastních pokusů. Pro rozvoj této kompetence jsou zásadní jednoduché a hravé aktivity, při kterých mohou žáci zkoumat nové techniky, objevovat různé způsoby vyjádření a tvořit bez obav z chyb. Tyto aktivity je vedou k tomu, aby své chyby vnímali jako příležitosti k učení. Při malých projektech, jako je příprava výstavy nebo společné dílo, se žáci učí krok za krokem plánovat a dokončovat své nápady.
Klíčová kompetence komunikační	Díky umění žáci poznávají, že nemusí vždy použít slova, aby něco vysvětlili nebo sdíleli své pocity. Hudbou, pohybem nebo obrázky dokážou vyprávět příběhy a sdílet své myšlenky. K rozvoji této kompetence přispívají aktivity, při kterých žáci prezentují své práce spolužákům. Žáci se učí naslouchat ostatním, respektovat jejich názory a sdílet své zážitky, například popsat, co se jim na díle líbí nebo jak na ně působí.
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	Společná tvorba v umění učí žáky spolupracovat, naslouchat nápadům druhých a vážit si jejich práce. Vytváří tak prostor pro vzájemný respekt a empatii. Tuto kompetenci rozvíjejí skupinové činnosti, jako je společné malování, hra na jednoduché hudební nástroje nebo týmová příprava jednoduchých vystoupení. Tyto aktivity žáky učí, jak se podělit o nápady, rozdělit si úkoly a společně dosáhnout cíle.
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	Umění pomáhá dětem lépe pochopit svět kolem sebe, například přírodu, tradice nebo různé kultury. Prostřednictvím tvorby mohou přemýšlet o tom, jak o svět pečovat a co mohou samy udělat pro zlepšení svého okolí. K rozvoji této kompetence přispívají aktivity zaměřené na místní témata, například výtvarné tvoření inspirované přírodou, lidovými tradicemi nebo spolupráce při výzdobě třídy. Projekty, jako je výroba výtvorů z recyklovaných materiálů, podporují zodpovědný vztah k životnímu prostředí.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	V umělecké tvorbě se žáci učí dotahovat své nápady do konce a přemýšlet o tom, jak svou práci uspořádat a dokončit. Tím získávají důležité dovednosti, které se jim budou hodit v každodenním životě. Jednoduché tvůrčí úkoly podporují rozvoj schopnosti plánovat, organizovat si čas a odpovědně přistupovat ke svěřeným úkolům.
Klíčová kompetence k řešení problémů	Při tvorbě se žáci setkávají s různými výzvami. Učí se přemýšlet, hledat nové způsoby řešení a nebát se zkoušet, i když se jim to napoprvé nepovede. Tuto kompetenci rozvíjejí aktivity, při kterých si žáci mohou vyzkoušet různé postupy, materiály, techniky a nápady. Například hledání nejlepšího způsobu, jak postavit věž z papíru, nebo vymyšlení pohybu k písničce jim ukazuje, že někdy je cesta důležitější než výsledek.
Klíčová kompetence digitální	Díky digitálním technologiím mohou žáci objevovat nové způsoby tvorby – například kreslení na tabletu nebo hraní jednoduchých hudebních her. Technologie je učí, jak zodpovědně používat moderní nástroje k vyjádření svých nápadů. K rozvoji této kompetence přispívají aktivity, při kterých žáci tvoří například digitální koláže, jednoduché animace nebo hudební smyčky. Tyto činnosti podporují jejich představivost a zároveň je vedou k bezpečnému a odpovědnému používání technologií.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Základní gramotnosti ve vztahu k předmětu Umění, tematickému okruhu Tvorba a interpretace

Čtenářská a pisatelská	Předmět Umění přispívá k rozvoji čtenářské a pisatelské gramotnosti tím, že žákům otevírá svět příběhů, symbolů a významů, které se v umění skrývají. Skrze tvoření textů, písní nebo popisů svých výtvorů se učí srozumitelně vyjadřovat své myšlenky a pocity. Předčítání, práce s příběhy nebo básněmi rozvíjí jejich cit pro jazyk a schopnost vnímat různé způsoby vyjádření. Díky tomu žáci poznávají, že jazyk je klíčem k pochopení i sdílení vlastních zážitků a nápadů.
Logicko-matematická	Logicko-matematická gramotnost je přirozeně propojena s uměním, protože děti mohou objevovat rytmy, tvary a vzory, symetrii a proporce, které jsou součástí výtvarné tvorby, hudby nebo pohybu. Učí se chápat souvislosti a objevovat pravidelnosti v prostředí, které je pro ně smysluplné a blízké. Tvůrčí činnosti rozvíjejí jejich schopnost přemýšlet o uspořádání a struktuře, plánovat postupy a hledat spojení mezi estetikou a logikou. Skrze tvoření se učí chápat svět jako propojený celek, kde matematické dovednosti nacházejí uplatnění v hravých a tvůrčích aktivitách.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Klíčové kompetence ve vztahu k předmětu Umění, tematickému okruhu Recepce a reflexe uměleckého díla

Klíčová kompetence k učení	Žáci se prostřednictvím prožitkového vnímání umění učí, jak se díla mohou lišit v závislosti na kultuře, době nebo záměru autora. Rozvíjejí schopnost rozumět jednoduchým symbolům a příběhům v umění. Učí se o významu uměleckých děl a o tom, jak může umění vyjádřit pocity a myšlenky. K tomu pomáhá pozorování a jednoduché výklady děl, kde žáci využívají své osobní zážitky k pochopení umění. Reflektují to, co vidí, cítí a myslí, a diskutují o tom ve skupinách.
Klíčová kompetence komunikační	Žáci se učí vyjadřovat své názory na umělecká díla verbálně i neverbálně. Sdílejí své pocity z uměleckých děl a učí se naslouchat názorům ostatních. Diskuze a skupinové aktivity, jako je společné prohlížení obrazů nebo poslech hudby, rozvíjejí schopnost komunikovat své dojmy a postřehy. Věnují se i tomu, jak vnímat různé názory a jak na ně reagovat s respektem.
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	Umění pomáhá žákům rozvíjet empatii a schopnost vnímat svět různými způsoby. Skupinové aktivity, jako společná diskuze o uměleckých dílech, je učí spolupracovat, sdílet své myšlenky a rozumět odlišným názorům. Učí se o respektování různých interpretací a kultur, což přispívá k jejich vnímání rozmanitosti.
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	Žáci se učí, jak umění může vyjadřovat důležitá témata, jako je ochrana přírody nebo rovnost mezi lidmi. Skrze umění se učí chápat hodnoty, které jsou důležité pro společnost a přírodu, a propojují je s aktuálními problémy světa. Tato témata mohou prozkoumávat i skrze tvorbu vlastních projektů, například výtvarných prací na téma ochrany přírody nebo přátelství.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Při zkoumání umění si žáci uvědomují, že tvorba uměleckého díla vyžaduje plánování a dovednosti, což je motivuje k odpovědnému přístupu k vlastní práci. Při přípravě výstavy nebo prezentace své práce se učí organizovat myšlenky, plánovat postupy a přenášet teoretické poznatky do praktické formy.
Klíčová kompetence k řešení problémů	Žáci se učí, že umění může být nástrojem k hledání odpovědí na otázky a k řešení problémů, jako je porozumění různým výtvarným nebo hudebním technikám. Pomocí analýzy uměleckých děl žáci zkoumají, jak lze kreativně přistupovat k problémům a jaké různé interpretace mohou mít stejná umělecká díla.
Klíčová kompetence digitální	Využívání technologií k vyhledávání informací o umění nebo k práci s digitálními nástroji při tvorbě uměleckých děl (například při digitální malbě nebo zvukových projektech) pomáhá žákům rozvíjet mediální gramotnost. Učí se pracovat s digitálními technologiemi k analýze, vytváření a sdílení uměleckých děl, čímž zlepšují svou schopnost kriticky přistupovat k informacím v digitálním prostředí.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Základní gramotnosti ve vztahu k předmětu Umění, tematickému okruhu Recepce a reflexe uměleckého díla

Základní gramotnost čtenářská a pisatelská	Na 1. stupni se žáci učí vnímat a chápat jednoduché umělecké texty (např. pohádky, básně) a rozpoznávat jejich základní témata a symboliku. Při čtení textů a následné diskusi o nich se děti učí rozpoznávat, co umělecké dílo vyjadřuje, a začínají se učit psát krátké recenze nebo komentáře k dílům, která prozkoumaly. Tento proces pomáhá dětem formulovat osobní názory a pocity a vedle toho si rozvíjejí schopnost hodnotit umělecké dílo z různých perspektiv.
Základní gramotnost logicko-matematická	V recepci uměleckého díla se žáci na 1. stupni zaměřují na jednodušší popis základních struktur a formátů, jako jsou rytmus v písních, uspořádání barev v obrázcích nebo opakující se vzory v příbězích. Děti rozpoznávají základní vztahy mezi prvky díla a učí se, jak tyto prvky podporují celkové vyjádření uměleckého díla. Tento přístup rozvíjí analytické myšlení a pomáhá dětem chápat souvislosti mezi jednotlivými částmi díla.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Klíčové kompetence ve vztahu k předmětu Umění, tematickému okruhu Kulturní povědomí a jednání

Klíčová kompetence k učení	Na 1. stupni žáci začínají chápat základní kulturní kontexty a hodnoty. Učí se rozpoznávat různé kulturní projevy, jako jsou tradice, zvyky a umění, a začínají si všímat kulturní rozmanitosti kolem sebe. Tato kompetence se rozvíjí prostřednictvím příběhů, pohádek, lidových tradic a jednoduchých aktivit zaměřených na poznávání různých kultur. Žáci se učí porozumět kulturní odlišnosti a rozvíjejí zájem o nové kulturní oblasti.
Klíčová kompetence komunikační	Žáci rozvíjejí komunikační dovednosti prostřednictvím aktivit, které zahrnují sdílení zkušeností z různých kulturních prostředí. Učí se vyjadřovat své názory o kulturních tématech a projevovat úctu k odlišnostem v diskuzích a debatách. Komunikační dovednosti jsou posilovány ve skupinových projektech, kde žáci diskutují o tradicích, zvycích a hodnotách různých kultur.
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	V rámci kulturního povědomí se žáci učí empatii, toleranci a respektování odlišností. Rozvíjejí schopnost vnímat a pochopit lidi z jiných kulturních prostředí a přistupovat k nim s otevřeností. Tato kompetence je podporována prostřednictvím společných aktivit, kde žáci pracují na projektech propojujících různé kulturní přístupy.
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	Žáci se začínají učit o důležitosti uchování kulturního dědictví a o tom, jak umění a kultura přispívají k udržitelnosti. Učí se základní principy občanské odpovědnosti v kulturním kontextu, například ochranu památek nebo podporu kulturních tradic ve své komunitě.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Kulturní povědomí se na 1. stupni projevuje v rozvoji schopnosti spolupracovat v různých kulturních prostředích. Žáci se učí, jak může kulturní rozmanitost obohatit týmovou spolupráci a jak respektovat odlišnosti ve společných projektech.
Klíčová kompetence k řešení problémů	Žáci začínají přistupovat k problémům s ohledem na kulturní kontext. Pomocí příkladů z různých kultur se učí, jak mohou odlišné kulturní přístupy ovlivnit řešení problémů a rozhodování
Klíčová kompetence digitální	V digitálním světě žáci získávají základní dovednosti pro používání technologií k šíření kulturního povědomí. Učí se o digitálních nástrojích, které umožňují sdílení kulturních informací, a pracují na projektech zaměřených na kulturní dědictví v digitálním formátu, např. vytváření digitálních příběhů nebo prezentací o různých kulturách.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Základní gramotnosti ve vztahu k předmětu Umění, tematickému okruhu Kulturní povědomí a jednání

Základní gramotnost čtenářská a pisatelská	V tomto okruhu se žáci zaměřují na porozumění uměleckým i neuměleckým textům a sdělením, která formují jejich pohled na svět. Čtení a psaní o kulturních tématech (např. v souvislosti s tradicemi, historií či kulturními identitami) rozvíjí schopnost chápat kulturní kontexty a vyjadřovat se k nim. Tvořivé psaní, jako je například tvorba textových prezentací, osobitých textů navazujících na kulturní zážitek nebo krátkých kulturních komentářů, pomáhá žákům artikulovat jejich názory na kulturní otázky a rozvíjet respekt k rozmanitosti.
Základní gramotnost logicko-matematická	V tomto okruhu jsou žáci vedeni k tomu, aby si všímali logických struktur v kulturních výrazech a artefaktech. To může zahrnovat analýzu vzorců v tradičních rukodělných technikách, systémů v architektuře, nebo organizace kulturních událostí. Dovednosti v oblasti logického myšlení se rozvíjejí také při zkoumání kulturní evoluce a vztahů mezi jednotlivými kulturními jevy, což podporuje schopnost aplikovat analytické přístupy v různých kulturních kontextech.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Vazby na jiné předměty, tematický okruh

Tvorba a interpretace - příklady

Jako příklad provazby jsou uvedeny OVU uzlového bodu 5. ročníku jiného oboru RVP ZV.

Předmět Umění – Tvorba a interpretace, 3. etapa: Sdílí výsledky své individuální i skupinové tvorby se spolužáky v rámci třídy, případně před širším publikem, vybírá vhodný způsob prezentace přizpůsobený konkrétní situaci.

INF-INF-004-ZV5-008: Vybírá na základě zkušenosti aplikace a data pro řešení problému.

Předmět Umění – Tvorba a interpretace, 3. etapa: Interpretuje původní dílo (píseň, jednoduchou skladbu, báseň, prozaický text apod.) pomocí osvojených postupů a prostředků.

JJK-CJL-001-ZV5-008: Vyjadřuje svoje prožitky ze čtení nebo poslechu uměleckého textu.

JJK-CJL-001-ZV5-009: Tvořivě pracuje s uměleckým textem.

Předmět Umění – Tvorba a interpretace, 2. etapa: Čerpá inspiraci z různých zdrojů, ze svých zážitků, představ a všímá si podnětů z okolí (např. příroda, umění, kulturní tradice), které využívá pro individuální i skupinovou tvorbu.

JJK-CJL-001-ZV5-009: Tvořivě pracuje s uměleckým textem.

Předmět Umění – Tvorba a interpretace, 2. etapa: Čerpá inspiraci z různých zdrojů, ze svých zážitků, představ a všímá si podnětů z okolí (např. příroda, umění, kulturní tradice), které využívá pro individuální i skupinovou tvorbu.

CJS-CJS-004-ZV5-018: Oceňuje rozmanitost přírody a způsobů jejího poznávání na základě reflexe společně prožité výukové zkušenosti.

Předmět Umění – Tvorba a interpretace, 1. etapa: Zapojuje se do individuálních, párových i skupinových herních aktivit a cvičení, v nichž získává základní dovednosti a návyky uplatnitelné v reprodukčních, interpretačních a tvůrčích činnostech

CZB-TEV-001-ZV5-001: Zvládá v souladu s individuálními možnostmi osvojované pohybové dovednosti a uplatňuje je v individuálních a týmových pohybových činnostech.

Předmět Umění – Tvorba a interpretace, 2. etapa: Zapojuje se do skupinové tvorby, efektivně spolupracuje a sdílí své nápady. Naslouchá ostatním a aktivně přijímá návrhy druhých.

CSP-OSV-002-ZV5-003: Zapojuje se do interakce ve skupině, rozpoznává svůj přínos a přínos druhých ve skupinové činnosti.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Vazby na jiné předměty, tematický okruh

Recepce a reflexe uměleckého díla - příklady

Jako příklad provazby jsou uvedeny OVU uzlového bodu 5. ročníku jiného oboru RVP ZV.

Předmět Umění – tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla, 1. etapa:
Řekne svůj základní dojem z uměleckého díla (např. zda se mu líbí nebo nelíbí) a vyjadřuje jednoduchou emoci, kterou v něm dílo vyvolává.

JJK-CJL-001-ZV5-008: Vyjadřuje svoje prožitky ze čtení nebo poslechu uměleckého textu.

Předmět Umění – tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla, 3. etapa:
Používá základní osvojené oborové pojmy při popisu a hodnocení uměleckých děl.

JJK-CJL-001-ZV5-003: Vytváří vlastní písemná sdělení s využitím osvojených mluvnických a pravopisných pravidel a znalosti vybraných slohových útvarů.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Vazby na jiné předměty, tematický okruh Kulturní povědomí a jednání - příklady

Jako příklad provazby jsou uvedeny OVU uzlového bodu 5. ročníku jiného oboru RVP ZV.

Předmět Umění – tematický okruh Kulturní povědomí a jednání, 1. etapa: Při školních akcích poznává různé kulturní události, tradice a rozmanité projevy umělecké tvorby v naší obci.

Kód: CJS-CJS-002-ZV5-011: Uvede příklady toho, v čem se shoduje a čím se liší život různých lidí.

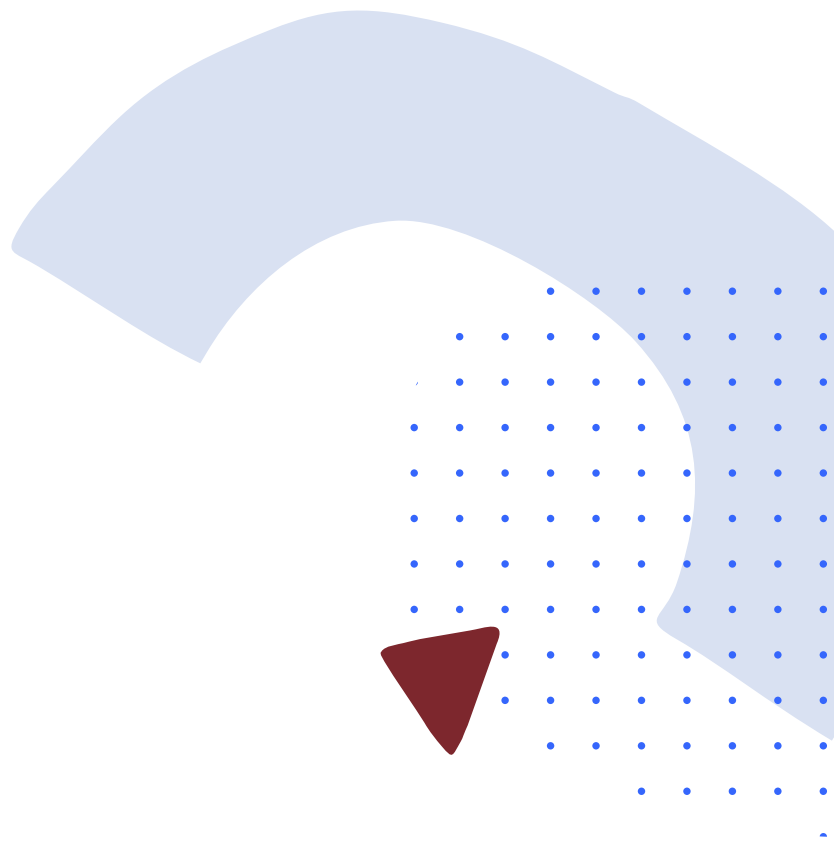
Předmět Umění – tematický okruh Kulturní povědomí a jednání, 2. etapa: Zapojí se do školních nebo třídních kulturních projektů a aktivně přispívá k jejich realizaci).

Kód: CSP-OSV-002-ZV5-003: Zapojuje se do interakce ve skupině, rozpoznává svůj přínos a přínos druhých ve skupinové činnosti.

Předmět Umění – tematický okruh Kulturní povědomí a jednání, 3. etapa: Popisuje a vysvětluje význam místních kulturních tradic, akcí a historických příběhů v kontextu svého regionu.

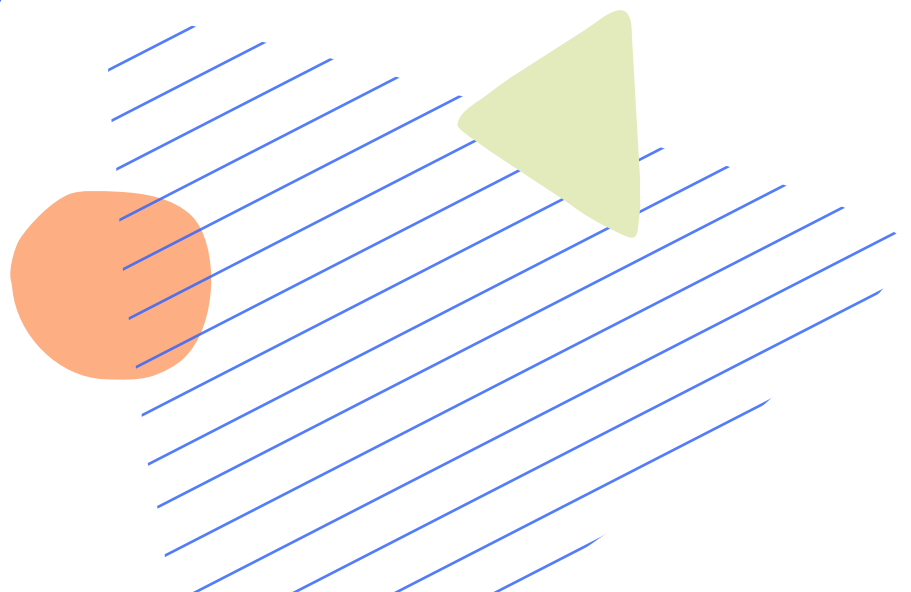
Kód: CJS-CJS-001-ZV5-004: Posoudí na základě lokalizace specifika vlastního regionu, krajů ČR, sousedních států ČR a vybraných států v odlišných částech Evropy i světa a vliv těchto specifíků na život v nich.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Zdrojové texty

RVP ZV

Charakteristika vzdělávací oblasti Umění a kultura v RVP ZV

Vzdělávací oblast Umění a kultura poskytuje žákovi rozmanité příležitosti k vlastní tvorbě a interpretaci, ke komunikaci uměleckými prostředky, k estetickému vnímání a prožívání světa i jeho utváření. Umožňuje žákovi uvědomit si a rozvíjet vlastní kreativitu a porozumět procesu tvorby a interpretace, především na základě vlastních tvůrčích činností a přímé zkušenosti ze setkání s uměleckými díly. Umělecké myšlení obohacuje přístupy ve vzdělávání o roviny osobní, intuitivní a citovou a v tandemu s vědeckým a exaktním vnímáním světa podporuje komplexně osobnostní rozvoj žáka.

Vzdělávací oblast pomáhá utvářet žákův vztah k uměleckému a kulturnímu dědictví, zároveň mu přibližuje diverzitu umělecké tvorby a kulturních projevů.

Cílem oblasti je vybavit žáka nejen soubory znalostí, dovedností, osobnostních kvalit a hodnot specifických pro obory uměleckého vzdělávání, ale i takových, které uplatní mimo umělecké pole, v celoživotním vzdělávání a každodenním životě.

Důrazem na wellbeing žáků může oblast Umění a kultura významně přispět k jejich psychické pohodě, ke kultivaci vzájemných vztahů a celkově k pozitivnímu klimatu školního společenství. Pomáhá vytvářet prostředí, které je vnímavé k individualitě každého žáka, respektuje a podporuje různorodost a zároveň vytváří prostor pro spolupráci, sdílení a společné tvoření. Rozmanité tvůrčí a interpretační činnosti poskytují všem žákům bez rozdílu příležitosti k sebepoznání, seberealizaci, participaci na společném díle, na uměleckém a kulturním dění školy, komunity, místa.

Vzdělávací oblast Umění a kultura je tvořena vzdělávacími obsahy výtvarné výchovy, hudební výchovy, dramatické výchovy, taneční a pohybové výchovy a filmové výchovy. Tyto obsahy jsou rozčleněny do dvou vzdělávacích oborů:

- **Výtvarná a filmová výchova a**
- **Hudební, taneční a dramatická výchova.**

Škola by měla hledat/vytvářet příležitosti k propojování obou oborů tak, aby žák poznával uměleckou tvorbu v její provázanosti, integritě, komplexnosti.

Obsahy dvou vzdělávacích oborů jsou rozdělené do tří tematických okruhů:

- **Vlastní tvorba a její sdílení / Interpretace, vlastní tvorba a její sdílení¹** – žák různými uměleckými prostředky vyjadřuje podle individuálních schopností své vjemy, pocity, prožitky, představy, myšlenky, zpracovává různé náměty a témata, interpretuje díla jiných nebo prezentuje svá a reflektuje proces individuální i skupinové tvorby a interpretace.
- **Recepce a reflexe uměleckého díla** – žák se setkává s různými uměleckými díly, učí se porozumět jazyku různých druhů umění a s větší mírou porozumění reflektovat svůj zážitek ze setkání s uměním.
- **Kulturní povědomí a jednání** – žák přirozeně utváří postoje k uměleckému a kulturnímu dědictví, současnému umění a rozmanitým projevům kultury v dnešním světě. Obsahy a cíle tematického okruhu podporují místně zakotvené učení a identifikaci s místem, ve kterém žák žije.

Základní formou realizace Výtvarné a filmové výchovy a Hudební, taneční a dramatické výchovy je na obou stupních pravidelná kontinuální výuka. Škola si pro vybrané

¹ V oboru Hudební, taneční a dramatická výchova mají velký význam i interpretační činnosti. Interpretací rozumíme způsob, jakým žák přistupuje k původnímu uměleckému dílu a jak ho předává posluchačům nebo divákům.

vzdělávací obsahy ovšem může zvolit další formy realizace – umělecké tematické bloky, tvůrčí dílny, třídní nebo školní projekty. Pro všechny formy výuky je vhodná spolupráce se základními uměleckými školami, uměleckými a kulturními institucemi a organizacemi nebo spolupráce učitele a výkonného umělce. Tato spolupráce vytváří příležitosti pro to, aby se žák setkal s uměleckými obsahy v různých kontextech, mohl vnímat umělecká díla v jejich původní podobě a v autentickém prostředí nebo měl možnost přímého setkání se živým uměním, ať už se jedná o divadlo, tanec, nebo hudbu aj.

Zprostředkování zpětné vazby u jakékoli tvůrčí činnosti a autorského výstupu musí vždy probíhat v atmosféře vzájemné důvěry a respektu k jedinečnosti každého žáka. Důležité je podporovat vnitřní motivaci žáka, jeho osobní nasazení a zodpovědnost provázející celý tvůrčí proces. K hodnocení je zapotřebí přistupovat z pohledu pokroku žáka, v souvislosti s dovednostmi, kterých již dosáhl, a s důrazem na kvalitu jeho zapojení se do procesu tvorby. V hodnocení lze ocenit i žákovu chuť rozvíjet své dovednosti, tvořit, experimentovat a dále pracovat na díle s vědomím, že se jedná o výsledek určité etapy tvorby. V hodnocení je důležité věnovat pozornost i míře žákova zapojení do reflexí a společných diskusí o vlastní tvorbě a interpretaci i o uměleckém díle.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Charakteristika vzdělávacího oboru

Výtvarná a filmová výchova v RVP ZV

Vzdělávací obor Výtvarná a filmová výchova se zaměřuje na obsahy výtvarného a filmového umění, v širším pojetí může zahrnovat i různé projevy audiovizuální tvorby a kultury (videoart, videa na internetových stránkách a sociálních sítích, televizní produkce).

Cílem tvůrčích činností, při kterých se žák seznamuje s vyjadřovacími prostředky oboru, je poskytnout mu prostor pro seberealizaci, vnímání vizuálního umění a pochopení tvůrčího procesu jako celku.

Na 1. stupni vycházejí činnosti z dětské hravosti a spontaneity, využívají žákovu fantazii. Žák navazuje na své dosavadní, zejména výtvarné zkušenosti a zážitky a postupně se seznamuje s dalšími prostředky a postupy, vycházejícími především z výtvarného umění. Na 2. stupni tyto zkušenosti již samostatně aplikuje a kombinuje s ohledem na tvůrčí záměr, a to jak při individuální, tak společné tvorbě, a zároveň objevuje vztahy mezi jednotlivými druhy umění a experimentuje s jejich různorodými prostředky.

Vzdělávací obor je rozdělený do tří tematických okruhů:

- vlastní tvorba a její sdílení,
- recepce a reflexe uměleckého díla a
- kulturní povědomí a jednání, které se navzájem prolínají.

Tematický okruh Vlastní tvorba a její sdílení se zaměřuje na tvůrčí proces. Jedná se o postup od autorského záměru přes jeho realizaci až k reflexi, sdílení a prezentaci výsledků. V tomto procesu je důležité nalézání vhodných vyjadřovacích prostředků a experimentování s nimi. Žáci se učí tvůrčí práci s rozmanitými materiály, prostředky, postupy a technologiemi. Zejména na 1. stupni je důležité, aby byla při tvůrčích činnostech a individuální či společné hře rozvíjena jemná motorika a současně se utvářela škála oborových pojmů.

V tematickém okruhu Recepce a reflexe uměleckého díla dostává žák příležitost sdílet s ostatními zážitky ze setkání s uměleckým dílem. Důležité je to, aby žák mohl na umělecké dílo reagovat vlastní tvorbou, a to neverbálními i verbálními prostředky. Na 2. stupni si žák rozšiřuje schopnost reagovat i na jiná než umělecká díla a při jejich posouzení využívat vhodné oborové pojmy a formulovat svůj postoj k nim.

V rámci tematického okruhu Kulturní povědomí a jednání se žák učí chápat důležitost umění a kultury pro společnost a jejich význam pro sebe i ostatní. Seznamuje se s různými kulturními aktivitami, tradicemi a institucemi, především ve svém okolí a regionu, na 2. stupni pak i v širším kontextu národním, evropském a mezinárodním. Objevuje rozmanitost výtvarné a audiovizuální kultury a hledá si k ní osobní vztah. Současně si uvědomuje vliv digitálních technologií na umění a kulturu a poznává možnosti jejich tvůrčího využití.

Pro naplnění cílů oboru je důležitá spolupráce školy s institucemi, které umožňují přímé setkání s uměním a kulturou.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Charakteristika vzdělávacího oboru Hudební, taneční a dramatická výchova v RVP ZV

Vzdělávací obor Hudební, taneční a dramatická výchova je primárně založený na využívání sebe sama (svého těla, hlasu, pohybu, instrumentálních dovedností) jako prostředku uměleckého vyjádření. Jeho podstatou je bezprostřední a jedinečné setkání umělce a diváka/posлуhače, ať už se jedná o setkání se spolužáky ve třídě nebo se živým uměním v autentickém prostředí mimo školu.

V tematickém okruhu Interpretace, vlastní tvorba a její sdílení jsou akcentovány činnosti rozvíjející múzické dovednosti žáka. Rozvíjejí reprodukční, interpretační a tvůrčí vyjadřování žáka a dovednost komunikovat prostřednictvím osvojených vyjadřovacích prostředků umění – uměleckých druhů od prosté nápodoby, po interpretaci, vlastní tvorbu až po sdílení vlastní tvorby s divákem/posлуhačem. Působí na rozvoj žákovy jedinečné osobnosti v její celistvosti. Dávají prostor pro seberealizaci, podněcují fantazii a posilují emoční inteligenci. V procesu tvorby žák rozvíjí a kultivuje své vyjadřovací schopnosti, verbální i neverbální komunikaci, empatii a sociální inteligenci, vnímavou pozornost a respekt vůči sobě, prostředí i společenství.

Na 1. stupni vycházejí tvůrčí činnosti z dětské hravosti, spontaneity a přirozené potřeby vyjadřovat se hlasem, pohybem a hrou.

Na 2. stupni nabízejí tvůrčí a umělecké činnosti žákovi širokou škálu možností individuální volby výrazových prostředků pro své vlastní sdělení, zároveň mu umožňují přijímat různé role ve společném tvůrčím nebo interpretačním procesu a budují schopnost týmové spolupráce. Žák nachází vlastní preference a uvědomuje si význam těchto činností pro svůj rozvoj.

Hudební činnosti specificky rozvíjejí hudební schopnosti žáka, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovémi. Vedou žáka k porozumění hudebnímu umění, aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a k jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Pro budování těchto dovedností je potřebná pravidelnost, dlouhodobost a kontinuita.

Tvůrčí a interpretační činnosti vycházející z kreativního tance pomáhají žákovi vytvářet trvalé vztahy mezi myšlením, prožíváním a fyzickou složkou. Prostřednictvím kreativních pohybových her, taneční tvorby a improvizace rozvíjí žák své osobité pohybové a taneční vyjadřování, citovost, citlivost a tělesnou inteligenci. S respektem k individuálním dispozicím vede učitel žáka k sebepoznávání skrze pohyb, k vnímání vlastního těla, posilování sebedůvěry a k pochopení významu pohybu.

Tvůrčí činnosti vycházející z divadla zobrazují uměleckými prostředky svět mezilidských vztahů a situací. Žák v individuální, ale zejména skupinové a týmové tvorbě využívá prostředky divadla ke komunikaci s divákem, ale i k prozkoumávání situací, vztahů, příběhů, témat. Skrze improvizace, hry, divadelní tvorbu a jejich reflexi se tak učí porozumět jak prostředkům a postupům divadla, tak sobě samému, druhým, objevovat svět okolo sebe z nových perspektiv.

V tematickém okruhu Recepce a reflexe uměleckého díla dostává žák na 1. stupni příležitost sdílet spolu s ostatními zážitky ze setkání s uměleckým dílem a vypovídat o něm přirozeným jazykem nebo skrze vlastní tvůrčí činnost. Na 2. stupni popisuje svůj zážitek s porozuměním základním prostředkům, struktuře i významu díla. Žák se může s uměleckými díly seznamovat zprostředkovaně formou audiozáznamů a videozáznamů, ale škola by měla umožnit i přímý kontakt se živým uměním. Ten rozvíjí porozumění

žáka podstatě tohoto oboru a žákovy schopnosti vnímat umělecká díla v autentickém a jedinečném okamžiku setkání umělce a diváka/posлуchače.

V tematickém okruhu Kulturní povědomí a jednání se žák učí porozumět významu živého umění a kultury pro sebe i pro společnost. Seznamuje se s příklady různých kulturních aktivit, tradic, institucí, zejména v místě, kde žije, ve svém regionu a na 2. stupni i v širším měřítku. Poznává živé umění a kulturu v jejich diverzitě, pestrosti a hledá si k nim svůj osobní vztah.

Vzhledem k provázanosti oboru se živým uměním a kulturou je pro naplňování jeho cílů vítaná spolupráce školy s uměleckými a kulturními institucemi, základními uměleckými školami, institucemi neformálního vzdělávání, umělci z praxe.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Charakteristika klíčové kompetence kulturní

Klíčová kompetence kulturní rozvíjí u žáků schopnost vnímat umění jako specifický způsob poznávání světa a vyprávění o něm, interpretovat a hodnotit různé kulturní a umělecké projevy a porozumět jejich významu a kontextu. Tím přispívá k rozvoji kulturního povědomí a respektu vůči kulturní a umělecké rozmanitosti. Zahrnuje schopnost komunikovat a vyjadřovat se různými uměleckými formami citlivě a adekvátně v různých kontextech a aktivně se podílet na kulturním dění ve škole i v okolí. Klíčová kompetence kulturní hraje významnou roli při rozvíjení tvůrčího myšlení, kreativity, kultivování kulturního dialogu a obohacování kulturního dědictví.

Předmět Umění na základní škole je úzce propojen s naplňováním klíčové kompetence kulturní. Jeho cílem není vychovávat profesionální umělce, ale rozvíjet u žáků vztah k umění, tvořivost, schopnost porozumět kulturním a uměleckým projevům a jejich významu v širším kontextu. Tento předmět podporuje vnímání umění jako prostředku sebepoznání, komunikace a poznávání světa, přičemž zdůrazňuje tvůrčí proces a zážitek z tvorby.

Žáci se učí interpretovat a hodnotit umělecká díla, tvořit vlastní výstupy a citlivě se vyjadřovat prostřednictvím různých uměleckých forem. Předmět Umění propojuje výtvarné, hudební, taneční, divadelní a filmové aktivity tak, aby podporoval rozvoj kulturního povědomí a respekt k rozmanitosti. Současně rozvíjí tvůrčí myšlení, podporuje aktivní účast na kulturním dění a přispívá ke kultivaci osobního i společenského života žáků.

Klíčová kompetence kulturní je jedním z hlavních východisek pro formulování pojetí, cílů i učiva integrovaného předmětu Umění.

Na 1. stupni základní školy se klíčová kompetence kulturní rozvíjí zejména prostřednictvím zážitkových a hravých aktivit, které vedou žáky k objevování základních prvků umění a kultury. Důraz je kladen na rozvoj tvořivosti, spontánního vyjadřování a pozitivního vztahu k umění. Žáci se učí vnímat krásu v okolním světě, experimentovat s různými uměleckými prostředky a chápat základní kulturní a umělecké pojmy. Významnou roli hraje také spolupráce a radost z tvoření v kolektivu, což pomáhá budovat sociální dovednosti a respekt k odlišným projevům.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Očekávané výsledky učení pro tematický okruh Tvorba a interpretace – Hudební, taneční a dramatická výchova

- Zapojuje se aktivně do her, cvičení a tvořivých činností, v nichž získává, upevňuje a rozvíjí základní reprodukční, interpretační i tvůrčí dovednosti.
- Využívá jednoduché postupy a prostředky vycházející z hudby, tance, divadla při samostatných i společných interpretačních a tvůrčích činnostech.
- Zapojuje se do reflexe reprodukčních, tvůrčích a interpretačních činností s porozuměním základním oborovým pojmům.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Očekávané výsledky učení pro tematický okruh Tvorba a interpretace – Výtvarná a filmová výchova

- Uplatňuje a kombinuje při vlastní výtvarné tvorbě linie, tvary, barvy v ploše i prostoru a objevuje vztahy mezi nimi.
- Vyjadřuje výtvarnými prostředky vjemy, pocity, prožitky, myšlenky, představy a zkušenosti a realizuje svůj tvůrčí záměr.
- Reaguje na svou tvorbu i tvorbu ostatních prostřednictvím slova, pohybu, zvuku či jiných nonverbálních prostředků a sdílí ji s ostatními.
- Experimentuje s výtvarnými a filmovými prostředky a uplatní je ve vlastní tvorbě a tvořivé hře.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Očekávané výsledky učení klíčové kompetence kulturní ve vztahu k tematickému okruhu Tvorba a interpretace

Kulturní a umělecké sebevyjádření:

Vyjadřuje své myšlenky a pocity prostředky různých druhů umění.

NÁMĚTOVNÍK PROJEVŮ ŽÁKA

Komponenta: **sebevyjádření**

- Vybírá k vyjádření svých myšlenek a emocí druh umění a umělecké prostředky podle svého zájmu a zaměření.
- Vytváří a sdílí vlastní dílo a vysvětlí, jaký měl záměr a co chtěl vyjádřit.
- Vypráví o svých zkušenostech s tvůrčím procesem, popíše překážky, které musel překonat, a úspěchy, kterých dosáhl.
- V týmové tvorbě nachází pro sebe prostor podle svých zájmů a schopností.
- Přijímá zpětnou vazbu a podněty ke zlepšení své tvůrčí činnosti.
- Zapojí se podle svých zájmů a schopností do kulturních a uměleckých aktivit v rámci třídy a školy.

Komponenta: **umělecké zpracování námětů a témat**

- Pracuje samostatně na vyjádření vlastních i zadaných námětů a témat.
- Sdílí výsledky své tvůrčí činnosti s ostatními a vysvětluje, jak zpracoval námět, téma a co chtěl vyjádřit.
- Přispívá svými nápady a návrhy řešení k týmové tvorbě a přijímá a oceňuje nápady a řešení druhých v týmu.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Očekávané výsledky učení pro tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla – Hudební, taneční a dramatická výchova

- Rozvíjí a buduje svůj vztah k hudbě pomocí poslechových činností a propojuje svou zkušenost se základními prvky hudební řeči.
- Vyjádří svůj zážitek z hudebního, divadelního nebo tanečního díla nebo programu.
- Rozliší hudební, taneční a divadelní dílo a orientuje se v prostředcích jejich vyjádření.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Očekávané výsledky učení pro tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla – Výtvarná a filmová výchova

- Vyjádří, co prožíval při vnímání výtvarného a audiovizuálního díla.
- Komunikuje o výtvarném či filmovém uměleckém díle s využitím základních oborových pojmů.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Očekávané výsledky učení klíčové kompetence kulturní ve vztahu k tematickému okruhu Recepce a reflexe uměleckého díla

Umění a kultura jako prostředek komunikace

Vnímá umění a kulturu jako způsob poznávání světa a vypovídání o něm.

NÁMĚTOVNÍK PROJEVŮ ŽÁKA:

Komponenta: **porozumění uměleckému a kulturnímu vyjádření**

- Rozlišuje a pojmenovává různé typy uměleckých děl (obrazy, sochy, písně, básně...) a kulturních projevů (zvyky, tradice, slavnosti, lidová kultura).
- Popisuje umělecká díla a kulturní projevy se snahou porozumět jejich sdělení.
- Vyjadřuje své pocity a myšlenky vyvolané uměleckými díly.
- Diskutuje o tom, jak umění a kultura přispívají k poznávání světa a vypovídání o něm.

Komponenta: **reflektování kulturního a uměleckého vyjádření**

- Zhlédnutá umělecká díla přiřadí k druhům umění (výtvarné umění, hudba, divadlo, film a audiovizí, tanec, literatura) a pojmenuje hlavní prostředky, které byly ke sdělení použity.
- Jednoduše interpretuje témata v uměleckých dílech.
- Popíše některé projevy umění a kultury v digitálním prostředí a svou zkušenost s nimi.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Očekávané výsledky učení pro tematický okruh Kulturní povědomí a jednání – Hudební, taneční a dramatická výchova

- Uvede příklady hudebních, divadelních nebo tanečních projevů, kulturní tradice, kulturní instituce vztahující se k těmto druhům umění ve svém nejbližším okolí, lokalitě či regionu.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Očekávané výsledky učení pro tematický okruh Kulturní povědomí a jednání – Výtvarná a filmová výchova

— Uvede příklad kulturní události či kulturní instituce ve svém nejbližším okolí.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Očekávané výsledky učení klíčové kompetence kulturní ve vztahu k tematickému okruhu Kulturní povědomí a jednání

Kulturní kontext

Uvede příklady některých kulturních institucí, projevů umění a kulturního dění ve svém okolí.

NÁMĚTOVNÍK PROJEVŮ ŽÁKA:

Komponenta: **znalost kultury a umění**

- Pojmenuje některé kulturní instituce (galerie, muzea, divadla, kina, koncertní sály, knihovny) a popíše aktivity, které v nich probíhají.
- Vyjmenuje druhy umění (výtvarné umění, literatura, hudba, tanec, divadlo, film) a popíše některé jejich prostředky sdělování.
- Pojmenuje několik významných umělců a významných uměleckých děl.
- Popíše některé projevy kultury a umění v digitálním prostředí.

Komponenta: **orientace v místní kultuře a umění**

- Popíše některé nejbližší (místní, oblastní) kulturní instituce, jako jsou muzea, galerie, divadla, kina, knihovny, historické památky.
- Popíše místní kulturní a umělecké akce a projekty, kterých se účastnil.

Kulturní identita a rozmanitost

Porovnává kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní kultury i jiných kultur.

NÁMĚTOVNÍK PROJEVŮ ŽÁKA:

Komponenta: **kulturní povědomí a identita**

- Popíše konkrétní příklady kulturních projevů (jazyk, zvyky a tradice, umění, kulturní instituce, architektura, odívání, kulinářství, vyprávění příběhů).
- Uvede příklady kulturních tradic, kulturních institucí a uměleckých děl ve svém okolí.
- Vybere kulturní projevy, které jsou podle něj typické pro jeho vlastní kulturu, a ty, které považuje pro sebe za důležité.
- Uvažuje nad významem umění a kultury pro svůj vlastní život.

Komponenta: **respekt ke kulturní a umělecké rozmanitosti**

- Má povědomí o tom, že existuje mnoho různých kultur a lidé na světě mají různé zvyklosti, tradice a jazyky.
- Zajímá se o různé projevy kultury a umění ve svém okolí i v médiích, zkoumá a porovnává jiné kultury prostřednictvím uměleckých děl (knih, pohádek, filmů atd.).
- Dozvídá se o kulturních zvyklostech a tradicích svých spolužáků, nachází v nich společné znaky i rozdíly.
- Je ohleduplný k tradicím a zvyklostem jiných kultur, pokud jsou odlišné od jeho vlastních.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Integrovaný modelový ŠVP / Umění pro 1. stupeň ZŠ

Dílo vzniklo v IPs Podpora kurikulární práce škol.

Registrační číslo projektu CZ.02.02.XX/00/22_005/0004756

Dílo podléhá licenci Creative Commons CC BY SA 4.0
- Uveďte původ - Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je kolektiv autorů NPI ČR.

Licenční podmínky navštivte na adrese:

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.cs>.

Národní pedagogický institut
České republiky
Praha, leden 2025
www.npi.cz